

משא"כ במית שהגם שהי' גילוי אלקות למטה מי"ג לא הי' המטה כלי לוח כלל לקבל בפנימיותו ותו"ע שילוב הוי' באר' שאות הראשון הוא א' דאר' והוא המובר, והיינו שאף שהי' גילוי שי' הוי' שהוא שם העצם בהי' א"ס עצמית' למטה, מי"ג שי' אר' שהיא מקור' הי"ג ממנובל שהחזיתו לא יהי' כלי לוח (המכונן בזה כרי שהי' ביטול הי"ג לאין שהי' עבודה דבמית נמשך מחמת עצמו שלא באחדותה), והו' וירד הוי' על הר סיני יכול ירד עליו ממש פי' שהאר' אצ"י כבי"ע ה"ל מן השמים דברתי ושמים הוא בהי' אצ"י ולא מבי"ע ולקיים שניהם מלמד שהרכיז הקב"ה את השמים ושמי השמים העליונים והציעו על החר' וירד כסדה"כ עלה"ם, והיינו שהאמת שנמשך אור האצ"י כמו שהוא בבי"ע חזו וירד הוי' שהיא שם העצם על הר סיני בבי"ע ומי"ג לא ירד עליו ממש כי"א מן השמים דברתי כרי שאין בי"ע כלי לגילוי זה, והו' משל למלך שגור בני רומי לא ירדו לסורי' דרומי הוא ג"כ בהי' כתר לא ירדו לסורי' שלא יומשך למטה, ובמית ביטל המזיזה וירד הוי' על ה"ס שנמשך בהי' שי' הוי' למטה, ומי"ג הוא למעלה מיריד כתי' הגמ' שהוא באצ"י ולא בכרי' היינו שאין בי"ע גילוי זה לכן נק' זה למעלה מיריד כרי' ואח"כ ואל' משה אמר עלה אל הוי' אפי"ל מפני שמושה נודרך הי' כלי לגילוי זה דמשה מן השמים משיחיתו מים דתי' וירדע דמשה משה לא פסק טעמא בניניהו כרי' אבל קודם מית' ומשה עלה אל האלקי' שרש ומקור הכלים, דשרש נישלי' הוא מפנימות הכלים, ומשה עלה רק אל האלקי' שרש ומקור הכלים, אבל עיי' מית' נודרך שהי' כלי לבתי' איהו וחייתו ולמטה מיריד היינו כמו שהאר' שי' הוי' בכרי'אה וכליות ישראל לא היו כלי' לוח כני"ל (ועפ"י נחא שהאר' שי' הוי' בכרי'אה בעצם כ' שי' שמושה לא המשיך בהי' הוי' צבאות כ"א נחא והיינו כני"ל). והו' וירד הוי' על ה"ס שנמשך שי' הוי' שם העצם כני"ל למטה בבי"ע אך ביי"ע לא היו כלים לוח לקבל בפנימיותם ואל' משה אמר עלה אל הוי' שנודרך ותי' כלי

בס"ד
מד"ד תרומת פל"ג

רי ברבי פתח כתי' לך ה' המזלה והמבו' כרי' כי כל בשמים ובארץ, אתה מוצא כל מה שבא הקב"ה למעלה ברא למטה למעלה יש וכול וכמי"ש (בישעי' ט"ז ס"ג ט"ז) הכט משמים וראו מזובל קודש המארת,.

שהוא מקור' : כ"ה בגמ' ריק' ואצ"ל : שהוא מקור' הפלים.

ותה ירדע דאר"י בחי' נפקת היינו חכי' דאצ"י ושרש שרשה הרי אלקי' שנה קדמה לעולם היינו קדמה למעלה ומדדי' העולם, שהוא בחי' א"ס שלפני הצמצום שהי' הוא ושמו בלבד שהוא בחי' שאינו שייך לעולמות כלל, ומה שייך שם ירדעת התורה מאחר שאינו שייך שם חכי' הרי אינו שייך את התורה ג"כ, אלא בחי' התורה ששם הוא מה שבידיעת עצמותו יודע את התורה בידיעת עצמותו בתעלם העצמי דוקא, וא"כ גם לאחר הצמצום דאר"י מחכי' נפקת חכי' דאצ"י הי"ג מן שבידיעת התורה יודע את החי' ואין הידיעה דבר נוסף על העצם, ובמית שניתנה התורה למטה היינו שבהי' חכים ולא בחכי' ויריעא כ"א בידיעת עצמותו האיר בחי' זו למטה בבי"ע, והו' וירד הוי' על הר סיני שהעליוני ירדו למטה היינו שבהי' הוי' שהוא שם העצם מה שבידיעת עצמותו יודע נמשך למטה ומבחי' זו נתינה התורה שהוא מה שבידיעת עצמותו יודע את התורה, ואל' משה אמר עלה אל הוי', היינו שבא לכהי' הוי' צבאות היינו אור הא"ס שפארל בכרי'אה כני"ל ומי"ג תחלה ומשה עלה אל האלקי' היינו רק בשם אלקי' שהוא מקור' הפלים.

אך צ"ל דהנה נתי"ל שמי"ש וירד הוי' על הר סיני היינו ששם הוי' שם העצם מקור' האורות בחי' א"ס עצומה נמשך בבי"ע ובגמ' אמרו דמי"ש וירד הוי' על הר סיני היינו למעלה מיריד, פי' למעלה חולק עם מד"ש זה, אך האיר בבי"ע, והנה באמת כ' המפרשי' שרי"י שבגמ' חולק עם מד"ש זה, אך לתור' כ' המד"ש אפי"ל שהוא עי"ד כמי"ש רש"י על הר סיני וירד הוי' כרי' והוא נחמלקתה פי' יתרו פי"ד יכול ירד עליו ממש תי"ל מן השמים דברתי עצמם מלמד שהרכיז הקב"ה את השמים ושמי השמים העליוני' והציעו על החר' וירד כסה"כ עלה"ם, וירדע דשמי השמים הוא בחי' אצ"י ופעמים מבור' דשמי השמים הוא בחי' כתי' והו' שמתר' ב' הפסקי' דיריד הוי' על הר סיני שנמשך בחי' שמי השמים בחי' כתי' למטה, ומן השמים דברתי עצמם שהרכיז כרי' ואר' יצדק שניחא, ואפי"ל ביאר דבר זה דהנה יודע החפשי כיו' מית' להגילוי דלע"ל שהגילוי שבהי"ת נק' מלמעלה"ט והגילוי דלע"ל נק' מלמלה"ע, דבמית' הגם שהי' גילוי אלקות למטה, מי"ג המטה הי' במקומו שלא נודרך כלל אלא הוא מטה כמו שהי' קודם (ומה שבהי"ת פסקה זוהמתו אפי"ל שהוא כמי"ש בסשי"ב כבינונים שהרע שבהם ישו וכול' להיות חזר וניער, כמי"כ כאן חרי אח"כ הי' חטא העגל שחזרה זוהמתו וה"ו שינוי' והיינו שגם מחלה לא נודרך לגמרי) ולע"ל יהי' מלמעלה"ע פי' שהמטה יודרך ויהי' במקום המעלה והיינו שהמטה יהי' כלי לגילוי אר"ס וכירדע דלע"ל יהי' הגוף והמשפ' כלי לאר"ס הסופ"ע.

בגמ' ריק' בסו"ה"ג : הגי' בעצם כרי' גימול' *

(*) כניאה הכונה ל"ה בעצם היום הזה תדבס באוה"ת לך לך (כרד ד') עי' תשבה ואליך (הוא המהות ל"ה זה שבהר"א) שם מבור' דשמי השמים הוא בחי' כתי'.

רעיותי מהיו שיריעו אותי בשני המידים את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש כו' חרי אמר אותי דוקא וא"כ צ"ל למה צריך ללחם.

(ב) ולרובין זה צדקה"ק תחילה מ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שה"י גילוי אוא"ס ושמי השמים לא יכלכלוך, והיינו שה"י שלמה המלך כי האמנם ישב אלקים על הארץ השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואף כי הבית הזה פ"י שמתמל"ה היאמנן זאת וכמו שהגב"מ ארי מאן יסוכר ומאן דמי כי באמת ישב אלקי כו' השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וידוע דשמים הוא בחי' אצי ושמי השמים בחי' כתר שהם בחי' עולמות א"ס ומ"מ לא יכלכלוך, ואף כי הבית הזה שה"י בנוד מקום, אך מזה גופא משמע שה"י גילוי אוא"ס בביהמ"ק, שה"י אמר זה אחר שראה שהענין מלא את הבית וכמ"ש תחילה ה' אמר לשכון בערפל, וע"ז הוא שמי' ומספר הסדי כו' וצ"ל אך הוא, והנה בחי' א"ס מה ששמים ושמי השמים לא יכלכלוך כו' וצ"ל אך הוא, והנה יש מפרשים ג"כ ענין השראת השכינה שה"י בביהמ"ק שהוא ע"ד גילוי תהבואה, שענין תהבואה הוא רק וזו התאה ולא עצמיות וכמ"ש ביד הנביאים ארמ"א וכמו הדמות שרואין במראה שהוא אספקלריא שאינה מאירה (תנ"ך בל"א שפינ"א) שמה שרואה שם דבר העומד נגדו בדרך איה"א כ"ז אינו עצם הדבר כ"א דמות לכד הוא שרואה בהמראה, כמ"כ יוכן ענין תהבואה שב"ד הנביאים אדמה שהוא רק וזו התאה בעלמא, ולא עצמיות אוא"ס (ואפ"ל דכל נבואה הוא מבינה שהם לבד מנומא וע"י בהוספת בה"ז פ' בלק ברי"ה פתח ואמר המלאך כו') וע"ש במראה אליו אתודע רק בחי' מראה ותיינו מל' דאצי' כמו שמסתתר במרא הפריאה ופנין הפרסא הוא כמו המשל שאומרים על איה דבר שא"א להבינו כמו שהוא, שהמשל הוא דבר זר מהמשל וכמו ראה היים עם אשה אשר אהבת שהוא משל על הכמת החורה, ולשמר מאשה זרה הוא משל על חכ' היוצניות שהמשל הוא דבר זר לגמרי מהמשל, וכמ"כ יוכן בכל המשלים כשרב צריך להשפיע שכל עמקן להלמוד, וכשיאמר לו עצם השכל כמו שהוא לא יבין התלמיד כלל, ה"ה מלביש את השכל באזה משל והמשל הוא באמת דבר זר מהמשל אך בו מרומן הנמשל, וע"י שמבין את המשל, אח"כ ממשל מביין את הנמשל, וזה נק' אור של תולדה, וכמו ער"מ כשפורסין מ"ד המפסיק על אור הנר, הנה מה שמאיר אח"כ ע"י המסד הוא מה שבושקע ויוצא דרך נקבי המסד, ואור זה שבושקע נקבי המסד ומתפשט בבית הוא רק הארה האורה, ואינו בערך כלל לגבי עצם האור כמו שהוא בלי

בנוכח"ק בשוח"ג: בה"ז חי' פ' בלק *

(*) הכונה לכה"ז הנזכר בפנים המאמר, ועי"ש.

למטה זכור כמ"ש (מ"א ח' י"ג) בנה בניתי בית זכור לך, למעלה שרפים עומדים, למטה עצי שטים עומדים, וכמו בביהמ"ק שלמטה כה"ג עומד ומקריב קרבנות ע"ג מזה"ח כמ"כ למעלה ברקיע הנק' זכור מייכאל עומד ומקריב גשמות ע"ג המזבח ומאור"ל במי' חגיגה זכור שבו מייכאל עומד ומקריב גשמותיהם של צדיקים ע"ג מזבח החי' כי כל בשמים ובארץ, ולא עוד אלא שהיכב מה שלמטה ממה שלמעלה שה"י הניח מה שלמעלה וירד למטה וכמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, וצ"ל א"כ שייך שהיכב מה שלמטה ממה שלמעלה, שה"י למעלה שרפים עומדים וכמ"ש ויעמידם לעד לעולם ומחז"ע העמידה המעלה, וה"י לא יש ישיבה גשמות וממילא אינו שו"ל עמדה ג"כ, ומחז"ע העמידה אלא שהוא מה שעומדים תמיד בביתו, וי"ל עדיין למה נק' עומדים דוקא, וי"ל שהוא כמ"ש אה"כ חק נחן ולא יעבור שעומדים תמיד במדרגתם וכידוע שהמלאכים נק' עומדים וכמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, וא"כ שיהי' ה"ה תמיד בביתו ואומרים קודש שמשגיגים א"כ שא"ס קודש ומובדל מגדר עולמות והוצים ליכיל בא"ס עצמיות שקודש ומובדל וכמ"ש בכ"ד בענין שרפים עומדים ממעל לו, ובד"כ השרפים הם מלאכים היומר עליונים שמעמדם בביהמ"א, וע"י שרפים עומדים במקדש ה"ה עצים גשמיים צומח, והם רק רמזוא לבחי' שרפים עומדים שלמעלה, וא"כ שייך לומר שהם חביבים יותר מהשרפים שלמעלה, וכן במה שקרבנות שלמטה הביבין משלמ"ע, ג"כ פלא, דהקרבנות שלמ"ע הם שמכבאל גשמיים ע"ג מזבח, ומ"מ זה הביבן לפני הקרבנות שלמטה הם שמקריבה שמיכאל כה"ר מקריב גשמותיהם כו', וכמאר"ל על קרבנות נח"ר לפני שאמרת ונעשה רצוני לפני דוקא לפני א"ס עצמיות, וזאת פלא גדול, ולהבין זה צדקה"ק תחילה ענין הקרבנות שהיו מקריבים בביהמ"ק, דהנה כתיב את קרבני לחמי לחמי, לאשי צריך ללחם, וכאמ"ל יש מפרשים מה שכתוב את קרבני לחמי לחמי, ולמה צריך ללחם, וכאמ"ל לאשי צריך ללחם, וכתי' ואתה שרפים שנק' אש"י ע"ש שנשדפו בהביטול והם בחי' אש, וכת' ואתה מתי' את כולם וא"י במד"ש כולם צריכים לחמו, וזה המזון שלהם ועו"א קרבני לחמי לחמי שיע"י הקרבנות שמקריבים נמשך להם בחי' זיו השכינה וזהו החיות שלהם, אך זה דוחק, דלכד מה שזו ג"כ אינו מובן א"כ קרבן שמקריבים בהמה גשמות ע"ג מזבח מה נמשך להם להשרפים, הנה לשון הספוק אינו מורה כו' שה"ה אומר קרבני לחמי שהוא לחם שלי, וכן אמר"ל ע"כ רעיותי פרנסתי ישראל מפנסים לאבנים, משמע לאבנים ששמים דוקא, ולא למלאכים, וכן אמר"ל במד"ש שה"ש כפסוק לוסתי

מלאכים סו"ן : כ"ח בנוכח"ק, ואוצ"ל : מלאכים צריכים מחן.

מראה כבוד הרי' שהוא בחי' מלי' דאצי' שהוא רק דמות, אבל אואי"ס שמאיר בחי' אינו דמות כי"א הארה עצמיות, מלי' מאחר שמתלבש בכלי אינו אוי"ס עצמיות כי"א הארה רק שההארה היא הארה עצמיות ומלי' היא הארה לבד ולא עצם כו', וכמו"ס השראה השכינה שמאיר בבית"מ"ק הוא רק הארה ע"ד גילוי הנבואה ולא עצמת אואי"ס כו', וע"ד כמו זיו השמש שמאיר למטה לארץ ולדרים עליו שרק הזיו לבד הוא שנמצא למטה, ולא עצם השמש, כמו"ס השראה השכינה שהי' בבהמ"ק הוא רק זיו והארה ולא עצמיות אואי"ס כו'.

ג) אך באמת אינו כן כי"א בבהמ"ק האיר עצמיות אואי"ס ביה' שהיה אומר האומנם ישב אלקים כו' הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואח' כי הבה' משמע דכבת היה מאיר אוי"ס עצומיה מה שגם השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכן כתי' כסא כבוד מרומ מראשון מקום מקדשנו ופי' המצויד כמו כסד"כ שמי מרומ וכמו"ס השמים כסאי' (פי' שמים שם מים ושמי מרומ כתי' חכ' וכד"כ שמים הוא עולם האצי' דאבא מקננא באצי' אך שמי מרומ הוא בחי' כתי' מראשון שהוכן לך מקום וכמו"ס זכור כסאך בחי' ששליש השמים מאו' ומקדם אשר לא נעשה וי"ל שהיה בחי' מזה"ק בחי' א"ק וי"ל הוריע כסא הכבוד קדם לעולם ופי' ביה' או ישיר כו' שנות ח"א"ס מקום מקדשנו ר"ל כיה' מקום מקדשנו כי כמל' שהשכינה היא בשמים כיה' בבית"מ"ק עכ"ל הרי' כמו שבשמים מאיר בחי' מרומ מראשון שהוא בחי' עצמיות אואי"ס כד במקדש מאיר עצמיות אואי"ס וכן כתי' אנו יש הוי' במקום הזה הרי' שבה"י שם הוי' שהוא שם העצם כמ"ס ביה' וי"ל חזי' על ח"ס (מ"ג) באריות ובחי' זו מאיר בגילוי ממש בבהמ"ק, וע' ברכות ר"ס תרומ השל' סוד המשכן הוא אשר הכבוד ששכן על ח"ס ישכון עליו בנסתרי' והיינו שכל הגילויים שהי' במי"ת שאמר הוי' אלקיך שמאיר מבחי' אנכי מי שאנכי אוי"ס עצומיה עד שהי' יהי' אלקיך, כן בבתי"מ האיר בחי' אלו והיינו שבבהמ"ק האיר בחי' כבוד עילאה בחי' מקוץ דידוה' ומ"ש בנסתר ר"ל שהאיר בחי' עלדאח"כ שלמעלה מעלדאח"ג (ע' ביה' ועשו לי מקדש וכד"ה ברכות ר"ס תרומה כו' שס' שנות ח"ב"ס) הרי' שבבהמ"ק האיר בחי' אוי"ס עצמותו ומחמתו וכמו"ס ועשו לי מקדש ושכנתי

בנוכח"ק בשוה"ג: צ"ע מענין מראות גדולות ומראות קטנות, וי"ל דמי"ם מתלבש בכלי הדחי'.
ואי' ל"ד*.
וע' ד"א: דנפס באהות' בשלח ע' תמא ואילך.
ע' ד"ב: דנפסו באהות' תרומה ע' אהב ואילך, שם ע' אהלה ואילך.
ע' הכותה ליה' ואלם חי' אצי' תרל"ה, שם מנאר התפרש בין מנאר' לכבוד הוי' כו'.

מסר, חגם שהוא גי' רק הארה, שהאור עצמו אינו מתפשט כלל כי"א הארה מאור הנר ע"י המסך שהארה בהבית, מ"מ אינו בערך כלל האור הנוקע ומתפשט ומאיר ע"י המסך שהארה עצם * שמתפשט בבית, כנראה בחוש' כמו"ס מה שמבין השכל מחוד המשל הוא אור של חולדה לאחר שנוקע את המשל ויוצא לחוץ שאינו בערך כלל לגבי עצם שכל הרב שהי' משישע לו בדיבור בלא משל (רק שאינו כלי לקבל בלא משל כנ"ל) ובאמת מהמשל אף שיש בו כל פרטי הנמשל מ"מ התלמיד אינו מבין מחוד המשל כל פרטי הנמשל כמו שהם אצל הרב כי"א רק הארה דהארה כו' כמו"ס יובן הפרסא שמשפיק בין אצי' לבריאה הוא שמעלים על אור האצי' לגמרי, ומה שאח"כ נוקע הפרסא ומאיר בבריאה הוא רק הארה דהארה, וי"ל שאינו בערך לגבי מלי' דאצי' שנועשה מקור לבייש (היינו בחי' ארץ) קודם שנוקע הפרסא וכמו"ס יובן גילוי הנבואה שהוא מלי' דאצי' שמשפתח בראש הבריאה שהוא רק הארה דהארה, והו' נק' מראה כמו המראה הוא רק דמות הארה כבוד הוי', כמו"ס בחי' מלי' שמשפתח הוא רק דמות הארה מראה דמות כבוד הוי', והגם שבאמת במראה זו יש כל האורות העליונים וכמו"ס במראה אליו אתודע ל' אתודע מורה על עצמיות, וכמו אדם שאומר לחבירו אתודע לך במקום פלוגי היינו שיתודע כל עצמותו ככל חלקי פרטי, וכמו"ס צ"ל דבמראה אליו אתודע היינו שיתודע אואי"ס עצמיה, וכמו"ס גי' מתחיל מהמשל שמתלבש את הנמשל הרי' כל פרטי הנמשל היינו כל השכלות הרב בכל פרטי ועומק השכלותו הכל מלובש בהמשל * (ע' בתרי"א ד"ה פתח וכומו"ס בפי' קבלה שגם בחי' יתה"ד שרשו ינמה"ד אל רחום חננו כו' הכל מתמלים בבחי' מלי' דאצי' כמו שהם במי"ת מלי' דאצי' שמאיר בבריאה חגם שיש בה כל האורות העליונים כשכאמ"ל כל ההחיות שבצמחות מתמלים במראה, והו' במראה אליו אתודע, שכאמ"ל חו' חו' רק דמות ולא עצם הדבר, והו' הוא רק דמות וכמו אור הנר שמאיר ע"י המסך חגם שעצמות אור הנר כמו שהוא בכל פרטי מאיר ע"י המסך מ"מ אינו בערך לגבי עצם אור הנר, וכמו האדם שגראה במראה חגם שכל פרטי נראה בהמראה מי"ת הוא רק דמות האדם ולא עצם האדם, וכמו"ס יובן גילוי הנבואה שהוא רק דמות, ואפי' נבואת משה שידוע התפרש בין נבואת משה לשאר נביאים דכל הנביאים נתנבאו כמה אסקלרי"א שאינה מאירה כדמותנו ומשה נתנבא כזה בחי' אסקלרי"א המאירה, וכמו"ס במראה ולא בחזוה' חידה הוא כשמבלשים של עמיק בענין זר שאינו בערך השכל כלל והו' נבואת שארי הנביאים, אבל נבואת משה הוא בחי' מראה (לי זכר) שהוא בחי' אסקלרי"א המאירה והו' בחי' אור אבא (דנבואתו הוי' מנ"יה דאבא) ואינו כמו בחי'

מהארת עצם: כיה' בכו"מ"ק, ואצ"ל: מהארת עצם האור.
בתמושגל: כיה' בכו"מ"ק, ואצ"ל: בהמשל.

הי' שורה בבתי"ק בגודל מקום שהי' נראה לעין בגודל מקום, וצ"ל זה ועוד צ"ל דהנה כתי' את השמים וכמו אדם שאומר צ"ע אני כוונה כיצ' עצמותו וכי' אני הוא א"ס עצומי'ה וכמו אדם שאומר צ"ע אני כוונה על עצמותי' כמ"כ מ"ש את השמים וכא"ר הארץ וגם מלא הארץ אני כוונה דכתי' א"ס עצומי'ה הוא מלא בשמים וכא"ר בשוה' וגם בארץ הלזו הגשמי'ה וכוונתו' הגשמי' השפל מלא מבחי' א"ס עצומי'ה' וכמ"ש ואלם חי אני וימלא כבוד הוי' את כל הארץ דכמו דבבתי"ק האיר בחי' כבוד הוי' כמ"כ בארץ הלזו הגשמי' מלא מבחי' כבוד הוי' וכמאמר לית אתר פניו מיני' וכמ"ש במד"ר שמות פ"ב צ"ע וראו אליו מלאך ה' בלכת אש מתוך הסנה למה מתוך הסנה ללמד שאין מקום פניו מן השכינה אפי' סנה שהיא הפחת שבאילנות (וע"ש לפני זה כי' שמיכאל יורד כו') הרי א"ס עצומי'ה שורה למטה בארץ כבוד הוי' מקום הגשמי' וצ"ל איר הוא נמשך בגודל מקום, וגם צ"ל מזה ההפך כי' ביהמ"ק ששם שורה עצמות אוא"ס כו' בחי' כבוד הוי' כמ"כ לכל העולם והלא כתי' וימלא כבוד את הארץ ששכל הארץ מאיר בחי' א"ס עצומי'ה' א"כ מזה שכי' ושכונתי בתוכם במקדש דוקא כו' כנ"ל.

ד) והנה להבין כי' הנה כתי' ויפגע במקום וא"ל במד"ר פ' ויצא פס"ה שהקב"ה נקי' מקום וכמאמר ברד"ק המקום זהו שאמרו שם הוא מקומו שיצ' ואין העולם מקומו ובמד"ר פ' השא ס"פ מ"ה צ"ע הנה מקום אתי אמרו אתי' ספ"ה ל' ואין אני ספ"ה לאתרי' וצ"ל מזה הרבנות שא' הנה מקום אתי' שהמקום ספ"ה אליו ואין הוא ספ"ה להמקום, והענין דהנה מקום הוא כתי' מפי"ע, שהוא החיות המחי' את העולם, דהנה העולם הוא בגודל מקום גשמי' שיש לו וצ"ק הם ד' רוחות מזרח ומערב כו' ומעלה ומטה, וכמו שיש ו"ק גשמיים כמ"כ יש ו"ק רוחניים והם מקור הוי"ק גשמי' מקור הרוחם המחי' אותם וברחי' זו נקי' מפי"ע שמתלבש בפנימיות העולמות להחיותם, וע"ז אמר"ל מה הנשמה ממלא את הגוף כך הקב"ה ממלא את כל העולם, דכמו החיות שמת"ל את הגוף ה"ה הגוף כו' מהלכש ונתפס בגוף בפנימיותו להחיותו כח הראי' בעין וכח השמיעה באזן וכח החילוק בגוף כו' וצ"ל ויש בו החתלקות ובר"כ מתחלק הגוף לגי' מדרי' ראש וגוף ורגל, ואינו דומה החיות שמתלבש בראש לחיות המתלבש בגוף ורגל (לכד מה שפ"ה החיות שמתלבש בגוף שורה כמות וממנו נמשך בכל האברים) דכראש נמצאים כל הכוחות הגעילים ג' מחזיק חכ"ד וכח הראי' וכח השמיעה וטעם וריח שהם החיות הגעילים שבאדם, ויבנה העיקר חלק ששם משכן המדות, וידוע דמדות לבני מזוין אינו בעד' כלל שהמחזיק מילידים המדות נמנהג את המדות, ובהם האדם חלק מפי"ע כמה שיש לו שכל, דמדות יש בבחמה ג"כ אדרבה הם תקיפים יותר מביאדם והיינו מפני שלא יש בה שכל, שהשכל מחליש את המדות כו' וכידוע, כמ"כ במ"א באר"כות, והאדם יש בו שכל וזה מעלתו

כבוד . . . הארץ . . . מ"ה במכ"ק, ואצ"ל : כבוד הוי' את כל הארץ.

בתוכם, ושכתי' מורה על עצמות אוא"ס כ"ה כי' שהאיר במקדש, וז"ש וכבוד הוי' מלא את המשכן, וידוע ההפך בין מכה"כ ובין כבוד הוי' דמכה"כ מורה זי' יקרי' שהוא רק זי' בעצמא, ועל כבוד כבוד הוי' ממקומו ת"י יקרי' דהוי' שהוא בחי' א"ס עצמותו, וזהו כבוד כבוד ה' ממקומו משרשו ומקורו שיומשך בחי' כבוד הוי' והיינו בחי' מקור מזה המתשבה דאנא אמלוד, דמח' זו דאנא אמלוד מוכרת לומר שיש לה מקור מאין נמשך המתשבה דאנא אמלוד, דמח' שלמטה ע"ה' יש שכל ומדות ואח"כ מח' דבחתלה הוא השכל שמשכיל בשכלו שטוב לו הדבר ונעשה נטי' בשכלו להדבר שהוא ואח"כ יוצא המדה מתעלם אל הגילוי ונעשה מזה בתוקף לאח"כ הדבר ואח"כ עולה מהלב למח' להחיות בזה א"כ להביא הדבר מתח' אל הפועל, וכמ"כ בעולמות העליונים יש ג"כ צ"ע ואח"כ מח' (שמהל"ב עולה כמות להרחי' וכידוע) וכמ"כ יבון בשרש ומקור בא"ס שלפני הצמצום צ"ל חתלה ע"ס זהו נקי' צ"ע הגנותו במאצילן ולאחר שנעשה מדה רצון בהמלוכה אח"כ נמשך המח' דאנא אמלוד, וזהו על שלא נבה"ע הוי' הוא ושמו בלבד, שמו הוא שם הוי' שהיא צ"ס יק"ל חכ' ה' בנה ה' מדות ה' אחונה בחי' מל', ועד שלא נבה"ע היינו קודם שעלה במח' כמח' ומח' אחר נבראו כל העולמות, ועד שלא נבה"ע היינו קודם שעלה במח' עיקר הוי' הוא ושמו בלבד היינו ע"ס הגנותו, וזהו שהמח' דאנא אמלוד כלולה במקורה ושורש בע"ס הגנותו עדין וכו' כבוד הוי' זהו ברור כבוד הוי' להמשך בחי' כבוד הוי' כמו שהוא בשרש ומקור בע"ס הגנותו, וככה"כ הוא לאחר שנמשך מע"ס הגנותו וזהו יחיד חי העולמות מלך שנמשך מבחי' יחיד היינו בחי' א"ס יחיד ומיוחד היינו מע"ס הגנותו כמאצילן בחי' מלך והי"ע מביה"ב, ומלך יחיד חי העולמים היינו בחי' מל' היינו כמו שבחי' מלך היינו המח' דאנא אמלוד כמו שהיא כלולה עדין בחי' א"ס יחיד ומיוחד כמו ע"ל וכבוד הוי' מלא את המשכן שבחי' כבוד היינו כמו עד שלא נבה"ע הוי' הוא ושמו בלבד להיות כו' בחי' זו הוי' מלא בעצמותו עדין והיינו רק מה שפכתו ויכלהו להיות כו' בחי' זו הוי' מלא את המשכן שהוא בחי' עצמות כו', וכן יש הרבה פסוקים המורים ע"ז, וכמו ונעדתי אלך שמה ודברתי אתך שזה מורה על עצמות כו', וכל החי' נכתבה בדרך של"שי המדבר וכמ"ש בהקדמת הרמב"ן בפ"י עה"ת, א"כ מ"ש ונעדתי ודברתי ושכתי' הוא בחי' א"ס עצומי'ה המדבר ומספר (וכידוע בענין מעדי' ומצותו') מפני מובן שבחי' א"ס עצומי'ה שורה ומתגלה בבחי'ה' א"כ צ"ל א"כ הוא מתגלה ושורה בגודל מקום, הגם דבאמת לק"מ הפלא מה' דבר דמצד א"ס הכל יכול אינו שייך לומר ח"י שא"א להיות בגודל מקום, ישקע הדבר ולא יאמר דאם אתה אומר כו' הרי אתה מחסר שלימותא, וא"ס הוא שלימותא, ולא יפלא דבר שגם בחי' א"ס עצומי'ה אפ"ל בגודל מקום וגבול כאין מונע כלל ח"י, האמת הוא כו' דמצד א"ס לא יש דבר הנמנע כלל, אך מ"מ זה אפשר להבין בשכל אנושי ג"כ אין שא"ס עצמותו

כבוד . . . הארץ . . . מ"ה במכ"ק, ואצ"ל : כבוד הוי' את כל הארץ.

בסי' שתי אבנים בנות שני בתים ג' אבנים בונים ששה, זאבנים הם אותיות ושני אותי אפי' שני צירופים כמו אב בא כו', שלשה אותי אפי' ששה צירופים, וכמו"כ יש ריבוי התחלקות אותיות וצירופים, והיו המקור של הנבראים שנבראו וכמאד"ל בעשרה מאמרות נברא העולם, והגם שלא יש רק עצמ', ונבראים יש הרבה יותר, אך יש צירופים והגלפים והמדות וכמו אפי' ב"ש כו', וריבוי האותיות והצירופים הם המהיים את כל הנבראים, והיו מלכות מלי כ"ע שבחי מלי שהוא עולם הדיבור שנקי עיר אלקינו הוא מקור כל העולמים, הרי בבחי מלי שהוא עולם הדיבור שנקי עיר אלקינו הוא מקור כ"ל שום התחלקות והצירופים, אך באמת שלש המדות העולמות הוא מבחי מדות העליונות וכמ"ש כי אמרת עולם חסד יבנה ויש בו ב' פירושים הוא שבמדת החסד נבנה העולם ב' שלצורך בנין העולם נבנה תחילה מדת החסד, אך ל"כ הפי הרי מדת החסד היא מקור העולם (וכמא' חסד אמר יומא עבדי עבדתי, והיו איתו וכמ"ש ששת ימים עשה שהם ששה מדות וכל מהתיחד עם גרמותי לברוא בהם וע"י מאן לאן ליש, והיינו שע"י שארז וא"כ גרמותי נמשך הארה מבחי איתו להיות התהוות העולמות, ומהתיחד זו מבחי איתו שנמשך ע"י היתד דאיתו עם גרמותי, שייך בו"ב בחי' מספר ונבול מאחר שהוא מקור גבול גשמי, ולא שהוא גבול משל אלא כח הנבול אחר נכמ"ש בעה"ק שאם האמר שיש לו כח כבמ"ג ואין לו כח כנבול אחר החלה הם כלים דא"כ, שיקי כח הנבול ולא גבול הנבול הנמצא ממנו החלה הם כלים דא"כ, שיקי כח הנבול ולא גבול הנבול שיעור קומה של לפי דעת האר"י ל"ו אלפים רבוי רכבות פרסאות, היכלות שיעור קומה של יוצר בראשית ה"ו הגבלה ר"ל"ו אלפים רבוי יוצר בראשית הוא מקור המהות העולמות, ה"ו הגבלה ר"ל"ו אלפים רבוי רבבות, והגם שהפרסאות הם פרסאות של מעלה מ"מ ה"ו הגבלה, וכ"י בהכלים דמדות דאצי, אבל הוא אור פשוט בהכלית הפשוטות ולא שייך בו שום התחלקות ונבול כלל, וכמ"ש בדה"ו וירד ה"ו הנ"ל בארצות, והיו להפי' דגרמותי הם כלים אפי' כלי החכ' והיוזי אודות אפי' אודות דמדות הם ג"כ פשוט בהכלית, אך לפי פ"י האר"י"ל דגרמותי הם מדות האודות והכלים, והיוזי הם האודות והכלים דג"ר, ומדות הם מקור העולמות וכמ"ש זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם הזה רחמים וחסדים שייכים לעולמות, וכמו שאנו רואים דהמדות שייכים דוקא כשיש זולת דמי שהוא חסדן או רחמן היינו דוקא כשיש זולת על מי להתחסד ועל מי להתחרם אבל כשלא יש זולת הרי מתבטל המדה לגמרי, משא"כ מוחיך הרי יוכל לישב לעצמו ולהשפיל השכלות, כמ"כ יובן למע' דהמדות הם שרש ומקור הגבול הגשמי שלמטה, א"כ הרי שייך בהם ג"כ גבול ומספר, והיו בחי מקום הרוחני, דכמו מקום הגשמי הוא ויק' גשמיים, כמ"כ יש מקום הרוחני והיינו ששה מדות ויק' רוחניים, וכ"י בחי ממ"כ שנקי מקום, והנה כתי' לך הוי' הגדולה והגבורה שבת' גדולה וגבורה הם המדות העליונות הם טפל וכמ"ל לך שהם כסלים

א"ל מובן מזה שמדות לגבי מוחין אינם בערך כלל, וברגל לא יש רק כח התליון שהוא הכח היותר אחרון ואינו בערך המדות ג"כ, ובאמת כמא"א יש ג"כ כוחות חלוקים ומ"כ כמו בראש ג' מוחין חכ"ל חלוקים ומ"כ, וכן ראי' שמיעה טעם כו' וכמאד"ל אינו דומה ראי' לשמיעה, דאי' חכ' שמיעה ביינה, וכן בגוף יש חלוקי כחות לכ וכמא"ל, לכ שבו רוח חיים והוא בחי רוח וככל נפש כי הם הוא הנפש, ולמטה מהקדום דפסק במיע' דב"י שם אברי המזון שהם אברים גשמיים, ושם גופא ג"כ אין אחד מהם דומה לחכ"ל, הרי שיש ריבוי התחלקות בחיות המתלבש בגוף לחיותו, וכמ"כ יובן בהעולם שיש ג"כ ריבוי התחלקות וכמ"ש מה רבו מעשירי ה' והם ריבוי הנבראים שגמרוהו, וכללות הם ד' מדרי' דח"ס, אך ברי"ש הרי כמא"א יש ריבוי מדרי' חלוקות כמו בדומים יש כמה מינים עפר ואבנים, ואבנים טובות שטובים ומאצרים ואבנים פשוטים, וכן בצומח יש כמה מינים, ואבנים טובות כתי' יש כמה מינים בהמות וחיות ועופות וכמה מיני בהמות וכמה מיני חיות וכמה מיני עופות וכן במדבר יש כמה סוגי אדם ואפי' במין אחד מה רבו מעשירי, ומה גדלו מעשירי הם גדולי הנבראים כמו השמים שהוא מהמבראים הגדולים, ומלאכים דמלאך א' בשליש עולם עומל ויש בו"ב ב' פירושים א' שהמלאך שלישי מהמלאך דמלאך א' בשליש עולם עומל ויש בו"ב ב' א"כ יש ג"כ ריבוי התחלקות וכמאד"ל כתי' ה"ש מספר לגודליו וכתי' אלקי אלפים ישמשוני, כי ומשני מ"ש אלקי אלפים זהו מספר גודל אחד אבל לגודליו אין מספר, וכל הגדודים הם מחלקים ומ"כ וכן הריבוי שבגודל א' אין מחלקים ומ"כ וכן יש ריבוי עולמות עד אין שיעור וכמ"ש ועלמות אין מספר א"ת ועלמות אלא ועלמות שהם כלי מספר כלל, ובר"כ נחלקות לג' מדרי' ראש גוף רגל והם בריאה יצי' עשירי, וכולם יש להם חיות המחי' אותם וכמ"ש ואתה מחי' את כולם, וכמו חיות הנשמה שמתחי' את הגוף ה"ה מתחלקת בכל אבר לפ"ע, כמ"כ חיות שמתלבש בהעולם לחיותו הוא מתחלק בכל דבר ודבר ומחי' לפ"ע, כמ"כ חיות שמתלבש בהעולם הגם שבאמת אין הגוף המשל דומה לגמשל שהנשמה היא רק מחי' את הגוף ולא מהות את הגוף, משא"כ חיות שמתלבש בהעולם ה"ה מהות את העולם מאין ליש, אך מ"מ בו"ב הם דומים שהתחוות הוא בהתחלקות כמו הנפש שמתחי' את הגוף שיש בו התחלקות כמ"ל כמ"כ החיות העולמות הוא בבחי' תחלקות.

ה' והנה מקור החיות המחי' את העולם הוא בחי' מלי' וכמ"ש מלכותך מלי' כל עולמים שבחי' מלי' הוא מקור כל העולמות, והענין דהנה כתי' גדול הוי' ומחלל מאד בעיר אלקינו אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו דהנה עיר * מקיבוץ בתים הרבה ובית הוא מקיבוץ אבנים הרבה ואי' שיר מקיבוץ : כ"ה בגימ' ק"ק וואצ"ל : עיר הוא מקיבוץ.

תשא בטי' הנה מקום נשמע גי' שמפרש כרכינו ז"ל שהמקום פנוי שבו העולמות הוא בטי' מקום, נשמע מזה שיש ב' פירושים בטי' מקום הא' שמקום הוא בטי' איס' המוכ"ע שנושא וסובל העולם הוא מקור העולם, בטי' שמקום הוא בטי' מוכ"ע, אך צ"ל לפי דעה זו מ"ש במד"ר הוא מקומו שע' שהוא קאי על איס' עצומי' שהוא מקום העולם והיינו כהדירה הא' שמקום הוא המקור, אך הנה באמת יש לתמוך כל הפי'. ויזכר בהקדים ביאר ענין מ"ש ואהבת את הטי' אלקיך כו' שואהבת ל' ציווי ולכאורה צ"ל מה שייד ציווי על אהבה ה"ה מזה שכלב ואינו שייד ציווי עיני. אך הענין דהציווי אינו על האהבה כ"א על ההתבוננות בסמוך ראשון דק"ש שמש' ישראל כו' ה' אחד, וממילא יבוא לאהבה, והיינו שיתבוננו אך שאי"ס הוא יחיד ומיוחד ואי' הטי' לא שניתי שלא יש שום שינוי בין קודם הבריאה לאחר הבריאה אהה הוא קודם שנבדל'ע ואהה הוא לאחר שנבדל'ע בכל שום שינוי כו' כי העולמות בטלים נגדו ית' ומה שבראה לנו העולם ליש דובר מציאות מה הוא שקר גמור שבאמת אינו במציאות כלל רק שנראה לנו ליש, אך באמת אי"א לומר שמה שבראה העולם ליש הוא שקר גמור דבאמת אינו במציאות כלל, שהרי אמרו"ל (סנהדרין פ"ז מ"י"א) שנים לוקטין קישואין א' לוקט חייב וא' לוקט פטור העושה מעשה חייב האוחז את עיניו * ואם נאמר שבאמת לא יש מציאות עולם כלל למה העושה מעשה חייב הלא לא עשה דבר, ואם נאי שגם מה ששקלו אוחז הוא גי' רק שנדמה כו' אי"כ לפיז לא יש שכל ועונש כלל ח"ו, אלא צ"ל שהעולם הוא מציאות רק שאינו מציאות אמיתי וכמ"ש הרמב"ם (הל' סוה"ת פ"א ה"ד) הוא שאמר הנביא ה' אלקים אמת שאין לך אמת כאמתו והוא לבדו אמת. וביאר הענין הנה אי' בפד"א הארץ מהיכן נבראת משלג שחתת כסה"כ וכן אי' במדרש הארץ מהיכן נברא מלמד שנתעטף הקב"ה בטלית לבנה והבהיק זיו הדור, ולכא' צ"ל מה שייד לומר מהיכן נברא הרי הכל נברא בדרך בריאה יש מאין.

ז) אך הענין הוא שכל דבר שנברא למטה יש לו שרש ומקור למע', וזהו שאמר הארץ מהיכן נבראת פי' מאיזה בטי' הוא נמשך ואמר משלג שחתת כסה"כ, והאורה שלמטה נברא מהטלית, היינו הלבוש שמלביש ומעלה ומסחיר על אור עצמותו ית', ולאחר שהעלים אז אפשר להיות האורה של מטה וכן כל נברא שלמטה יש לו שרש ומקור למע'.

בגמ' ר"ק בשוה"ג: ת"א ז"י *.
 מי כמר בוד פעי' קאלירי' **.

אור עינים: כ"ה בגמ' ר"ק, ואוצ"ל: את עינים פטור.
 י' המונה לדיה זה הינו שבת"א פו, ג. שם מובאר שעיי' ההתבוננות ממילא יבוא לאהבה.
 (** הכונה ל"הה מי כמורה חר"ט (נדפס כסה"מ חר"ט ע' קמג ואל"ף) שם מובאר בננוע למציאות העולם כו'.

לגמרי לבטי' אי"ס עצומי'ה דלאו מכל אילין מדות כלל, וזהו הנה מקום אתר אתרי טפילה ל' ואין אני טפל לאחרי שאין הכונה על בטי' מקום הגשמי, אלא הכונה שגם שרש ומקור דמקום והיינו בטי' ז"א ששה מדות שהיא מקור בטי' ממכ"ע טפל ובטל אילי ית' כו'.

בס"ד

ראומונים ישב אלקים על הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואף כל הבית הזה, והיינו ששלמה מתמי' כשראה אשר כבוד הטי' מלא את הבית ומתמי' דמאור שהשמים ושה"ש אינם כלים לעצמות אוא"ס, מליש הבית הזה איך שייד שהי' כלי לעצמות אוא"ס כ"ה, אבל באמת כ"ה דבמדרש הארץ עצמיות אוא"ס וכמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, וצ"ל ארץ המקדש שהי' בגדר מקום ית' כלי לעצמיות אוא"ס.

ו) ולהכי' זה צל"ה"ק תהלה ביאר ענין הנה מקום אתר דאי' עיי' במד"ר פי' ויצא פס"ח הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, צ"ל תהלה פי' וענין מקום, הנה בטי' מקום הביא בעקרים ח"כ פ"ז כו' דיעות הא' הוא שהמקום המקיף את הגשמי נקי מקום, והוא ז"ל כו' דעתו שהמקום הממלא נקי מקום, והיינו הפני והריקות אשר בו יכנוס הגשמי נקי מקום, והנה בעה"מ ש"א פ"א ועוד בהרבה מקומות פי' פי' הא' שהביא העקרים ודעתו שהמקום הוא העיגול הגדול שלפני הקו אשר נושא וסובל כל העולמות וכן הפרדס בערך מקום פי' שהי"ח נקי מקום והוא בטי' שם הטי' בחשבון המרובע עולה קפ"ו יו"ד פעמי' יו"ד עולה ק' הפ"ה עולה כ"ה לפי הפי"ה כ"ה ס"ה קפ"ו בגימטרי' מקום, וקאמר הטעם למה נקי מקום שהוא ית' הוא נושא וסובל העולם שדמ' ו"ק וזהו הוא מקומו ש"ע שנושא וסובל העולם, וא"כ פי' הטי' מקום, מקור, והוא כענין שמפוש רז"ל בדרך כבוד הטי' מהקומו משרשו ומקורו, והיינו לפי פירושים שהמקום הוא הנושא וסובל יא"כ הוא מקור העולם שכולם מתעצפים ממנו כמ"ש הפרדס שם, וכ"כ הפרדס שם בשם ר"מ שמקום הוא בטי' כמר שהוא שרש ומקור כל העולמות וגם כמר ל' כותלת ומקור, וכ"כ מהרמב"ם שמפרש מקום היינו המקור וכמו שמפרש צור מקום מהצב האבנים, ורבינו ז"ל פי' שמקום הוא בטי' ממכ"ע והיינו העולם ומקור העולם שהיא בטי' מל' וגם ששה מדות שהם בכלל ממכ"ע, והיינו קרוב לדעת העיקרים, וזהו הקב"ה נקי מקום דקדו"ה הוא ז"א ומל' ובטי' ז"א הוא ששה קצוות מקור העולם שהם ו"ק גשמיים וז"א הם ו"ק רוחניים והוא גי' בכלל ממכ"ע ולכן הקב"ה נקי מקום, ובלק"ת מהאר"י ז"ל כפי'

ויבחר עליון ויאמר אלקים יהי אהי יהי רקיע יהי מאורות והנה כתי' לעולם ה' דברד נצב בשמים שהדבר הו' עומד תמיד בהשמים להחיות ולהחיות מאין ליש ואם ה' מסתלק * כרגע ה' נעשה אין ואפי' דענין החיות העולמות איז כאשר יוצא לצורך כלי שהכלי היא דבר נפרד מהאמן וישנה במציאות גם כשאינו אצל האמן, דאף שהאמן ילד בשוק מי'מ הכלי המציאות, אבל למעלה אינו כן, דאומן שעשה הכלי הרי עשאה יש מישי שגם שקודם שעשאה ה' יש, רק שבחמלה ה' חומר כמו חתיכות כסף או זהב והאומן לא חידש בה דבר רק מה שעשה בה צורה אבל לא שחידש בעצם הדבר, שעשה דבר מלא דבר, לכן אפשר להיות גם בלא האמן, אבל ענין החיות העולמות הוא בריאה יש מאין שהיא התחדשות מה שלא ה' מקודם שהרי מציאות הליש כמו שהיא עתה לא ה' במקורו, ואף שהעולמות היו כוללים תחלה במקור המוחם, וזו עי'מ במח' אדם כשיצטרק ציור אמן שח' או כשיחשבו בהכנין שרוצה לבנות ומצטרק במחשבתו כל פרטי הבנין ארכו ורחבו והדריו וציור במח' כל הבית כמו שהיא, הרי הציור במח' הוא רק ציור רוחני שהרי גשם אמן וגשם הכנין לא יש במחשבתו כ"א ציור רוחני, כמ"כ יזכר מה שהעולמות היו כוללים במקורם זהו רק בהחיות אבל גשמיות העולם לא ה' כלל כלל, והו' החלוק בין השתל' עויע ומדת שהמדות נולדו מהשכל בדרך עויע, הרי יש מציאות מדות בשכל גמי' והם נק' מדות שבשכל דמדי שמכין בשכלו שטוב לו הדבר נעשה מדי נטי' להדבר בשכלו, ואח"כ יוצא מהעלם אל הגלוי עד שנעשה מדת שבכל הרי שהמדות ה' כלולה תחלה בשכל, אבל בריאה יש מאין הרי מציאות הישי כמו שהיא לא ה' בהאין תחלה, ולכן גם לאחר שנחתו העולמות כתי' לעולם הו' דברד נצב בשמים שהחכ הפועל צ"ל תמיד בהנפעל, ויזכר עי'מ כשאדם זורק אמן למעלה מוכרח לומר שיוצא כח מדי האדם ומקורו האמן והכח הזה מגביה את האמן לעלות למע', וכמעט רגע נופל למטה, והוא מפני שענין העלי' למע' בהאמן הוא דבר החיפך טבעו שטבעו ליפול למטה, וכדי שהי' בו התחדשות היפך טבעו היינו שיעלה למע', היינו מפני כח יד האדם שמקיף אותו ונושא, והיפך כשנכ"ה כח היד האדם ה"ה נופל למטה, כמ"כ יזכר בענין החיות העולמות יש מאין שזה שיהי' ה"ז התחדשות גדול לכן צריך הכח הפועל להיות תמיד בהנפעל ואם יסתלק כמעט רגע ה"ו יהי' אין ואפי' כמו האמן הני'ל משא"כ האומן שעשה הכלי הרי לא עשה בה שום התחדשות כ"ו, כ"כ, יא"כ מאחר שיעקר קיום מציאותם הוא האור והזוי המחי' אותם א"כ זהו מציאותם וכמו העיץ הגשמי נחתות מהמאמר עץ פרי המאמר עץ פרי צ"ל תמיד בהעץ ואם ה' מסתלק ממנו כרגע ה' נעשה אין ואפי' וא"כ גם עכשיו כשהוא במציאות הרי כל מציאותו

מסתלק כרגע : כ"ה בנתיביק, ואצ"ל : מסתלק ממנו כרגע.

כמו השמש שמאיר למטה שרשו ומקורו הוא בחי' שמש הרי והגם שאינו בערך כלל השמש לגבי בחי' שמש הו' מי'מ עי' ריבוי רבבות השתל' מדרי' נמשך ונחתות מבחי' שמש הו' שמש שלמטה, וכן הארי' שלמטה שרשו מפני ארי' שבמרכבה, הגם שאין ערוך בנידם כלל שהארי' שלמטה היא חי' טמאה שטורף ודורס, ופני ארי' שבמרכבה עומד ואומר שירה ותחיות נושאות את הכסא כו' ופי'מ הוא שרשו ומקורו עי' ריבוי רבבות השתל' מדרי' ע"ד שנתהווה הארי' שלמטה וכן הבהמות שרשם מפני שור שבמרכבה, והו' כמאדול' אין לו עשב למטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל' הגם שאמת אין ערוך העשב לגבי המזל כמו החיות שיש בו מתקנות והמיוצת האם נאמר שגם במזל חרונוני יש בו מתקנות מבר' גבורה, שע' השתל' וסדר ריבוי המדרי' אחר מדרי' עד שנמשך מבר' חסד המתקנות בהתפוח כו', והנה זה מוכן שאם יתגלה על הנבראים שלמטה שרשם ומקורם שלמעלה כמו השמש שלמטה בהגלות נגלות עליו בחי' שמש הו' נעשה ממנו אין ואפי' וכן הארי' וחשור שלמטה אם ה' מתגלה עליו שרשם ומקורם החיות שבמרכבה כמו שהם ה' נעשה מהם אין ואפי' לגמרי הו' כלא כ"ל, כ"ל, שאפילו במלכאים שכלים נכללים אמרול' השיש המכ"ה אצבע הקטנה בניניהם ושרשם והיינו שתי' גילוי מלע יזכר מהחזק הקצוב נעשה מהם אין ואפי' ושרשם שארי נבראים, וכידוע שהבריאה ה' בדרך העלם והסתר הברוא מהנברא ולכן נעשה מציאות יש, וגם עכשיו לאחר שנברא אם ה' מתגלה הברוא על הנברא ה' נעשה אין ואפי' כו', וא"כ מאחר שכשהי' איה שנינו יתבטלו א"כ גם עכשיו שרשום במציאות אינם מציאות אמיתי' וכמאדול' נהרות המוכזבים אחת לשווע פסולים לקידוש מי' חסאת, הגם שכעת' הם החלכים בשפע ונזבועים תמיד, מי'מ אינו נקי' ובליעה כלל ואינם נקי' מי'מ חיים, דמאחר שעומדים ליפסק הגם שעכשיו עדיין לא נפסקו ה"ה פסולים, וכמ"כ יזכר כגון הגם שהעולם ישנו במציאות, מי'מ מאחר שבהגלות נגלות עליהם שרשו ומקורן מאין שנחתו ה' מהם אין ואפי', הרי גם עכשיו שישנם במציאות אינם מציאות אמיתי', ונפרט שסוף כל סוף הרי יתבטלו כל העולמות כאלף הו' שהוא חד חרוב, א"כ א"כ הרי זה כמו נהרות המוכזבים אחת לשבע שנים שגם הרי שנים ה"ה פסולים, כמ"כ העולם אף בשיית אלפי' שנין שהעולם עומד אינם מציאות אמיתי' ודיש במדריש קהלת פ"א דו"פ חבל שאמר שלמה הם נגד ז' ימי בראשית ודיש במדריש קהלת פ"א דו"פ חבל הם חבל מפני שעומדים ליחרב והיינו כנ"ל שגם עכשיו הם חבל אף שישנם במציאות כו'.

ח) אך באמת יזכר שגם העולמות כמו שהם עתה שהם מציאות הישי מי'מ ה"ה בטלים במציאות לגבי א"ס עצומי'ה, והענין דהנה בעשרה מאמרות נברא העולם כדבר הרי' שמי'מ נעשו שהחיות העולמות נעשה מבחי'

בכל מקום ומקום ממש ולידת אחר פנוי מיני' וכמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני א"ס עצומי'ה ויובן עד"מ זיו השמש הנאמר לארץ ולדים במציאות לגבי א"ס עצומי'ה ויובן עד"מ זיו השמש הנאמר לארץ ולדים על"י הרי בודאי אור חיו ישנו גם בנוף כדור השמש, אך שם הוא ככל במציאות עד שאינו עולה בשם זיו ככל, ואינו שייך עליו קריאת שם זיו רק למטה שלא יש כאן נוף כדור השמש, אבל כמו שהוא ככל במקורו בנוף כדור השמש אף שישנו שם, ה"ה בטל במציאות לגמרי עד שאינו שייך לומר עליו שם זיו ככל והוא כמו שאינו ממש, וכמ"כ יובן בנמשל מאחר שא"ס עצומי'ה הוא מלא גם כה העולם הגשמי לית אחר פנוי מיני' ממש, וככל מקום ומקום ממש, ולא יש מקום אשר יתפשט שם הזיו ולא יהי נמצא שם המאור הז' אלא בכל מקום שמתפשט שם הזיו שם ממש נמצא כה"י א"ס עצומי'ה בה"י המאור, א"כ הרי הוא המיד ככל במקורו וכמו חזיו השמש כשהוא בנוף כדור השמש הוא בטל במציאות כמ"כ אורו וחיו ית' שהוא הדבר ה"י ה"ה המיד כולל במקורו ורשנו בכת' א"ס עצומי'ה א"כ הוא בטל בתכלית חיו שיד לומר עליו שם זיו ככל וכפי שהח"ל ככל דבר נברא כל מציאותו הוא האור הזיו כמ"ל וא"כ מאחר שהזיו בטל שם במקורו א"כ גם הנבראים המיד בטלים במציאות לגבי א"ס עצומי'ה ואינו שם דבר בפ"ע ככל, ובפרט לפי מה שנת' במ"א שציקר מציאות הגשמי הוא מכה"י א"ס הסופ"ע שאפי' אם ה"י רבוא רבבות השתל' לא ה"י אפ"ל מציאות הגשמי וגם החוקרים מודים בה דהחיות שה"י גשמי' הוא מכה"י איז לך בריאת יש מאין גדול מזה והיינו שכ"י שה"י גשמי' הוא מכה"י א"ס עצומי'ה א"ס הסופ"ע וא"כ הרי כל דבר גשמי שנברא לעינינו הוא א"ס הסופ"ע ואינו מציאות דבר מה בפ"ע ככל כ"י.

י"ד) הנד' מוכן מכל ה"ל ארץ שהעולמות בטלים במציאות לגבי א"ס עצומי'ה, רק שנראה לעינינו ליש דבר נפרד ומן הז' נברותו אף שבאמת הם בטלים במציאות ועיקר מציאותם הוא א"ס הסופ"ע כמ"ל מ"ם מסתרי ומעלים שה"י נראה ליש, וכך הוא רצון הבורא המבון כה כ"י שה"י ביטול ליש לאין (וי"ל דלק"מ ענין שכל ועונש מאחר שכל הוא רצון הבורא הרי שייך שכל ועונש) וק"י החסתר הוא לגבינו אבל לגבי א"ס כ"י אינו שייך שום דבר המעלים מאחר שאין לך דבר שחוק ממנו וא"כ הרי א"ס הוא נמצא למטה כמו למע' וממילא העולמות בטלים במציאות לעצמות אוא"ס כ"י מאחר שעומדים תמיד במקורם כמ"ל, וכל מציאותם הוא א"ס הסופ"ע כמ"ל, והה"ע ק"ש שאומרים ה' אחר, ולכאורה הח"ל יחיד דמורה על אחדות יותר מאחד דאחד יש אחד המניו כמו יום אחד כ"י, אך הענין דהנה אמרתי'ל כד אמלכמא למע' ולמשה וד' רוחות מן לא צריכת, וענין המלוכה (מלוכה הוא ביטול בראון) הוא שיחבונן בהו בדעת חזק ובהרגשה גמורה ארץ שהעולמות בטלים במציאות לגבי א"ס עצומי'ה וכל מציאותם הוא הא"ס הסופ"ע והו מהימו בחיבת אחד דח' מורה על ז' רקיעים וארץ

הוא המאמר עץ * ורק נראה לנו ליש מפני שעיני בשר לנו ואין אני רואין המקור המהות אחו וכן ה"י רצון הבורא כמו שית"ל אלה, אבל אילו נחתה רשות לעין לראות ה"י רואין בכל דבר ארץ שהוא בטל במציאות שאינו דבר בפ"ע ככל כ"י הוא הוא הדבר ה"י ואינו דבר בפני עצמו כ"י, וע"י"ל בעומק יותר ענין ביטול העולמות לגבי א"ס עצומי'ה שבטלים במציאות לגמרי, הנה ידוע מ"ש בע"ש נכשעלה בראינו הפשוט שית"י * ה"י אוא"ס מלא את כל מקום החל' וא"כ נעשה הצמצום, וענין הצמצום הוא העלמות האור שהאור נכלל במאור והאור חלל ומקום פנוי, והנה לא שנשא ח"י מקי"פ לגמרי אלא אוא"ס ממלא מקום החלל לאחה"צ כמו קודם הצמצום רק החילוק דקודם הצמצום ה"י שם גילוי אור, ולאחר כה הצמצום שם בהצלם, ויובן זה עד"מ מה החנועה שב"ד הרי יש עצם כה החנועה שבכחו ויכולתו לגענע ואין הנה הוא פועל בגילוי לגענע כ"א הארה מעצם כה החנועה הוא אשר פועל החנועה בגילוי, ועצם כה החנועה נמצא ג"כ ב"ד, רק מה שפועל החנועה בגילוי הוא הארה ממנו והנה לפעמים כשנעשה קלוקל בהדם שב"ד כמו כשמקורל הדם מהמת קחה או ששכ הבה על ה"ד ומחמת זה נערך ממנו החנועה שאינו יכול לגענע ב"ד וה"ה כאבו דומם, הנה מה שא"י לגענע א"י מחמת שנסתלק ממנו כה החנועה לגמרי מה"ד, שהרי במעט זמן כשמחמתם הדם מיד ה"ה יכול לגענע, ואם נא שבחמלה וצריכים לחתמ' וכאן הרי במעט זמן חוזר כה החנועה, וכן נ"י מיתה האבר מקודם שנתמו הדמי' לא נסתלק לגמרי ויש בו כה החנועה או ג"כ רק שנסתלק גילוי כה החנועה שפועל החנועה ונתעלם במקורו הוא עצם כה החנועה, ולכן כשמחמתם הדמים מהגלה גילוי כה החנועה, וקודם לזה ה"י בהצלם, אבל עצם כה החנועה לא נסתלק ככל שאל"כ ה"י צריכים לחתוד ה"י, אלא בהצלם נמצא שם קודם שנתמו הדמים ג"כ, וכמשל חוה יובן למעלה כשה"י הצמצום באוא"ס הוא שנתעלם האור במאור, אבל עצם א"ס עצומי'ה שהוא כה"י א"ס נמצא במקום החלל לאחה"צ כמו קודם הצמצום, והו שבח"י א"ס עצומי'ה הוא מלא בכל העולמות בשוה, והו בח"י א"ס הסופ"ע שמאיר א"כ העולמות בשוה, דסופ"ע אין פ"י שסוכב ומק"י מלמע' אלא הוא נמצא למטה כמו למע' רק שנק' סוכב מפני שאינו מתלבש ונתפס בפנימיות העולמות ואינו שייך בו מעלה ומטה וכמו העינוול שאינו שייך בו מעצמי' ומת שמשך ממנו להיות ולהחיות העולמות שמתלבש בפנימיות העולמות להחיות בגילוי והו כה"י מפ"ע הוא רק הארה אור חיו בעלמא שאינו בערך לגבי א"ס עצומי'ה, אבל באמת א"ס עצומי'ה הוא מלא

המאמר נק' כ"י בהכ"מ, ואצ"ל: המאמר עץ פ"ד שית"י ה"י: כ"י בהכ"מ, ואצ"ל: שית"י עולמות ח"י

אמת לכל צד בנין לכוחה, הרי אף שהי' במקום ומ"מ אינו בגדר מקום שאינו מן המדה, והיינו מפני שבבקה"ק האיר הגילוי כמו שהי' לעיל שהמקום יהי' למעלה מגדר מקום שהמשמלי יהי' אלקות כפי'ל כן הי' בהמ"ק עשיו ג"כ שהמקום הי' למע' מגדר מקום. ועפ"ז יזנן הקשיא שנת"ל איך הי' גילוי עצמות אור"ס במקדש הדלא השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואיך שירד שיהי' עמדתו שהי' בגדר מקום, ולפי הנ"ל נראה דשמים ושמי השמים הי' לפי סדר השתלה שיש התחלקות כל מדרגי' לפ"ע ושירד הגבלה ונכלל ג"כ בכלל מקום שאינו כלי לעצמות אור"ס שאיר בגילוי, אבל בהמ"ק שהמקום הי' למע' מגדר מקום כנ"ל, והר"א ממקום האור שאינו מן המדה לכן הי' כלי לגילוי עצמות אור"ס, ובכל העולם הוא עשיו בתעלם שנוראה לעינינו ליש, ובגמ' הכירוריס כשיששלמו כל הכירוריס אז בתעולם יהי' הגילוי כמו במקדש דלע"ל יאיר ויתגלה עצמות אור"ס שהגוף הגשמי שנוראה עכשיו ליש לע"ל יהי' נראה לעין הרוחא שהוא אור"ס עצמו"ה שלא יהי' נראה ליש כ"א יהי' נראה לא"ס חסוד"ע כפי' כנ"ל.

בס"ד

יג) והנה כתי' ואשים דברי כפי'ל ובצל ידי כסותוך לנטוע שמים וליסד ארץ (ישעי' נ"א ט"ז) וצ"ל מה צריכי' לנטוע שמים וליסד ארץ, והלא השמים והארץ הי' נברא וכמ"ש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והם נטועים ומלוסדים וכמ"ש אף ידי יסדה ארץ וימיני טפה שמים ואמר"ל נטה ימיני וברא שמים וטה שמאלך וברא ארץ ומהו צריכים נטיעה עוד, והם צ"ל מהו יסדה ומהו נטה שמאלך וברא ארץ ומהו יסדה (עמוס ט"ו ז') וצ"ל מהו בנין עליות דכ"י צ"א כדיתות דכ"י ע"כ) אמרו שע"י על ארץ יסדה והנה בגמ' (מנחות דכ"י צ"א כדיתות דכ"י ע"כ) אמרו שע"י ואודותו היינו שכולם ביחד עי"ן על ארץ יסדה כן פרש"י שם וכן מ"ש הבונה ואודותו היינו מעלותיו הוא ג"כ צ"י ואודותו.

ולקב"ן זה צ"ל תחלה מ"ש בומר דע"מ נק' מילין דהדירוסא ולאן אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדירוסא ולכא' איר ע"מ נק' מילין דהדירוסא, אך הענין דשרש ענין הדיוט אי' בה"א ע"מ אין זה כ"א בית אלקים ות"א ליה דין אחר הדיוט אלהין אחר דרעוא בה מן קדם והי' משמע מהו דכל העולם נק' אחר הדיוט ורק מקום המקדש אינו אחר הדיוט וצ"ל ענין הדיוט מהו הנה כתי' נער הית' גם זמנתי * ש"ע אמרו והוא מט"ט זמנתי ש"ט : כ"ה בהמ"ק, ואוצ"ל : זמנתי שרר ש"ע.

ודי הם ר' רוחות העולם והם * לאלקי א"ס אלוף של עולם כביטול זיו השמש בגוף כדור השמש, והוא שא' אחר, דיתוד מורה רק שא"ס יחיד ומיוחד ואין שני לו והה הכל מורים, אבל אחד מורה איר שהעולמות בטלים במציאות כ"י.

יא) והנה כשיחבנון בכל הנ"ל איר שבאמת כל הנבראים בטלים במציאות לגבי א"ס עצומ"ה וכל מציאותם הוא א"ס חסוד"ע רק שנוראה לעינינו ליש, אי לואת ואהבת כ"י שיהי' לו רצון לילכל בא"ס ר"ל שהרצון שלו יהי' בכליון והמשקה נפלאה דכמו שבאמת הוא שכל נברא הוא בטל במציאות כ"י כן יהי' נראה לעין הרואה שיראה כל דבר נברא איר שהוא אלקות, והעצה לזה הוא הו"י הדברים האלה כד"ת הכתוב מוכר שהתורה היא חכמתו ורצונו ית' וע"י שמקשר נפשו בתורה הרי מתקשר נפשו בא"ס עצומ"ה, וסוף כל סוף ע"י לזמד הו"י ומעומ"צ בדרך אהכפאי יבוא אור"ס לאהמכפא שיתחפל נה"ב שלא ירצה שום דבר כ"א אלקות, עד שלע"ל יהי' הגילוי למטה שכל דבר גשמי לא יהי' נראה גשמי"ה הדבר אלא יהי' נראה לעין כל איר שהוא א"ס עצומ"ה כתי' א"ס חסוד"ע כ"י, והו"ע שילוב הו"י בא"י ושילוב א"י בהו"י וידוע דאות הראשון גובר, שילוב הו"י למע' ממש וכל מציאות דבר גשמי שאנו רואין הוא א"ס עצומ"ה וההתבררות הוא משם א"י שיתראה למציאות יש ולא יהי' כלי לאלקות פ"י שלא יהי' כלי בגילוי כמו שהוא באמת אלקות כד יתראה ג"כ אלא נראה ליש ודבר נפרד המבונן בהו כדו שיהי' ביטול היש לאין ועי"ן יהי' לע"ל שילוב א"י בהו"י שהי' התבררות שם הו"י שכל דבר גשמי יהי' נראה כמו שהוא באמת שהוא א"ס חסוד"ע, ועכשיו אינו נראה ונגלה כד אבל באמת כל דבר גשמי הוא א"ס עצומ"ה, ועפ"ז יתווכו כל הפ"י שיש שפטרשים שהמקום נק' מקום כל דבר, והבינו ז"ל פ"י שקאר על העולם, ולפי הנ"ל הם א' שבאמת העולם הוא בהי' א"ס עצומ"ה, והו"י שכל' המדרש הוא מקומו ש"ע וגיחה גם לפ"י רבינו ז"ל שמקום קאי על העולם דפ"י הוא מקומו ש"ע הוא בהי' א"ס עצומ"ה א"ס חסוד"ע הוא עצמו כפי'כל מקומו ש"ע שהמקום הגשמי באמת הוא למע' מגדר מקום שהי'ה עצמות אור"ס כ"י.

יב) והנה כבהמ"ק הי' הגילוי מעין לע"ל דכמו שלע"ל יהי' נראה ונגלה איר שהמקום הגשמי יהי' למע' מגדר מקום שהגוף הגשמי דעכשיו יהי' לע"ל כתי' א"ס חסוד"ע כמ"כ בהמ"ק עכשיו ג"כ דהנה בקדו"ק הי' שם הארון וארז"ל (מגילה ד"י ע"ב) יומא דכ"א ע"א כ"ב ע"ט ע"א) מקום הארון אינו מן המדה, דבהמ"ק הי' כ"י אמה על כ"י אמה והארון הי' אמת"ים וחצי אורכו אמה וחצי רחבו ועמד באמצע בקד"ק ומ"מ הי' עשר וחס זמנתי : כ"ה בהמ"ק, ואוצ"ל : חס בטלים לאלקי.

הי' נראה בגילוי ארץ שהי' הגשמי הוא אלקות, וגם המקום למע' מגי'ה וכשמיני'ל דמקום ארון אינו מן המדה הרי אף שהי' בגדר מקום מי'ה הי' למע' מן המקום, ולכן אינו נק' אתר הדי'ט והו' ששלמה דוקא בנה את המקדש ולא דוד וכמ"ש (בד"ה"א כ"ב ח' ט') הנה בן גילד לך הוא הי' איש מנוחה כו' כי שלמה יהי' שמו ושלום ושקט אתו על ישראל בנימי הוא ובה שמו כו' ושלום כו' הוא בנה כו'. והענין דהנה כתי' המשל ופטר עלו עושה שלום כמרומוי מיכאל שר של מים וגבראל שר של אש ואינם מכבי'ם עי' שהמשל ופטר הם שני הפנים לגמרי מי'ה עושה שלום בנייהם עי' שמונח'ם ולי' ושנוא'ם ולי' בהכלית השואה מי'ה כשבאים לפני המלך מפני שהימה נאמנ'ם, כמ"כ יובן למע' שע"י שמאיר עליהם גילוי אור וכשני אותבים נאמנ'ם, כמ"כ יובן למע' שע"י שמאיר עליהם גילוי אור מלמע' עושה שלום כמרומוי ואפ"ל שיתחברו שני הפנים, וכמ"כ יובן עוד למע' יותר בעולם האצ"י שיש מים ואש, חסד וגב'ו, חסד קו הזמין וגב'ו קו השמאל, שהם הפנים ומי' מים ואש, חסד וגב'ו, חסד קו הזמין ומיכאל באהבה שהוא בחי' חסד והי' קו הזמין פני אר"י אל הימין ומהנה גבראל ביראה בחי' פני שור מהשמאל. ושלום הוא בחי' ת"ת שמתכר חו"ג, דה"ת עולה עד הכתר לכן בכוחו להכר חו"ג, וכמ"כ יובן בהיחמ"ק שהי' חיבור שני הפנים מקום ולמע' מוגדר מקום והיינו עי' שהארץ מוכי' א"ס צצומה' שלמע' מוגדר מקום והכחיל המקום והי' נראה ונלזה ארץ שהמקום הוא באמת למע' מוגדר מקום, והו' ששלמה דוקא בנה את ביתח"מ שהוא בחי' שלום חיבור כו' הפני' מקום ולמעלה מוגדר מקום כו'.

טו) והנה מה שבבחימה"ק הי' גילוי עצמות אוא"ס כמו שיהי' לעי'ל הוא עי' עבודת הקרבנות שהי' בבחימה"ק, והו' מי'ש את קרבני לקמי לאשי שהקרבנות נק' לחם, והענין דהנה הקרבנות שהי' מקריבים בהמה גשמיות עי' המוכח ונכלל באש שלמע' ונתעלה הבהמה לשרשה ומה נצשה הלחם למע', והענין דכמו שיש ג' שותפים באדם א"י"א והקב"ה נותן בו גשמה, כמ"כ יש ג' שותפים בהמה ופני הבהמה נמשך שור ופידוע יד' היות המרכבה הם מקורים ג' שותפים בהמה נמשך שור ופידוע מקור כל החיות ופני שור מקור כל הבהמות ופני נשר מקור כל העופות ושרש שרשה של הבהמה הוא מעולם החיה שקדם לעולם החינות, והיינו ששרשה למע' משרש האדם ששרשו מהיניקו, והבהמה שרשה מהנה, ולכן האדם מקבל חיות מצומח התי, הגם שהאדם הוא מדבר והוא למע' הבהמה מצומח התי, ומי'ה מקבל חיות מהם וכמ"ש כי לא על הלחם לכו' יתי' האדם כ"א על כל מצוא פי התי' יתי' האדם, ומצוא פי התי' שבהמאל

בנוכח"ק בשוה"א: תחיות נמכרר והבהמה שלמטה לא נמכררה עריין והיא למעלה בשרשה.

שנק' נעל, והענין דכדי שיומשך ההשפעה מעולם האצ"י למטה בעתה"ן שהוא גביל וכמארז"ל מן הארץ לרקיע מהלך ח"ק שנה בין כל רקיע מהלך ח"ק כ"י וגם העולם הוא נראה ליש זכר ופרד, וגם שיש שם בחי' עזרי' טו"ר וזוה"ר להתצמצם השפעה זו בעולם כבחי' מט"ט והו' שנק' אנפי זוסרי קטנות ותצמצום שוחזיליק בין קטן לגדול הוא רק הקטנות והצמצום, ועי' נק' הדי'ט וכמ"ש בזהר על מט"ט הדי'ט אהו' לגבי מאר"י ובאמת גם הדי'ט הוא מדרי' גבורה רק לגבי מאר"י נק' הדי'ט וכמו כתי' הדי'ט לגבי כה"ג שלגבי כה"ג נק' הדי'ט, ועד"ן יובן מה שע"מ נק' מילין דהדי'טא אף שהם גבוהים מאד מי'מ מאתר שהם מקור העולם שהיא בעי' ונראה ליש כו' וגם שנועשה מקור לעה"ד טו"ר לכן נק' מילין דהדי'טא, ויובן זה ממה שאנו רואים שיש בגוף האדם חצר הכבד שנק' קרומוא ופסיק במע' דב"ו והוא מפסיק בין אברי הגשימה לאברי המוח שיש הכבד רב בנייהם, שאבר' הגשימה הם בהכלית הדי'ט והרחותיות, ואבר' המוח הם בהכלית הגשימה, וכנראה בחוש המפש' בין לב ויראה שהם מאברי הגשימה להאצטונמוא שהוא מאברי המוח שאינם בערך כלל, והפועל ההכרל הנ"ל הוא חצצר הכבד שהוא עושה התכרל והמפש' ביניהם ומאחר שבכחו לופדיל מוכר' יתי' רקיע והי' מבידיל בין מים למים היינו מע' ומי'ת דקודם שהי' כתי' יתי' רקיע והי' מבידיל בין מים למים היינו מע' ומי'ת דקודם שהי' ומי'ת לא הי' מעורבבים מי'מ במי'ת וממילא מי'ע לא הי' בהכלית העליו' ורקיע לא הי' בהכלית הגשמה שלא הי' למי'ת ונעשו מי'ע בהכלית הדקות והרחותיות טוב וחרקיע שהבידיל בין מי'ע לבחם הערוכות רע, ומי'ת ירדו למטה והם מקור ונק' עצה"ת שלא יש בחם הערוכות רע, ומי'ת ירדו למטה והם מקור כל תצנוגי גשמיים ונק' עצה"ד טו"ר, וכ"ן נעשה עי' חרקיע וכמו המסנתה שמשכן חדכר שמה שיוצא עי' המסנתה היא בהכלית הדקות בלי שום תערובות פסולת, ומה שנוראה הוא חצצר הכבד ביותר, וקודם שסינו במסנתה לא הי' ניכר כלל הפסולת כ"כ, וכמ"כ יובן בהרקיע שבבידיל בין מי'ע ומי'ת כו', ומאחר שבכחו להבידיל מוכר' לומר שהוא כולל משניהם מרחותיות מה ומגשמות, ולכן בכוח להבידיל שהמים עליונים יהי' בהכלית הדקות מה שלא הי' כן קודם ההבידיל ומי'ת יתי' בהכלית הגשמה מה שלא הי' ג"כ קודם ההבידיל, נמצא שהמא' יתי' רקיע ששמונו נמתות חרקיע המבידיל הנ"ל כלל משניהם כמ"ל לכן נק' עי' מילין דהדי'טא, והו' שכל מה ששייך לעולמות

נק' אתר הדי'ט כו'.

יד) אר' על מקום המקדש ת"א לית דין אתר הדי'ט דהנה על מקום המקדש כתי' אכן יש התי' במקום הזה שהי' גילוי שם התי' שהוא שם תצמצם כמשי"ת בדי'ת יורד ה' עה"ס והי' מאיר ומתגלה במקדש, והגם דאף השמים ואת הארץ אני מלא שחוא כתי' א"ס צצומה"א אך כ"ז בהעל"ם, וכמשי"ת"ל דהאמת הוא דא"ס הוא נמצא למטה כמו למע' בשוה"א וכל גבורא באמת הוא אלקות, אך מי'ש לעינינו נראה ליש כמ"ל אבל במקדש

מברר' הניצוח דהוה שמלוכש בה ומקרבים אותו לשרשו דהוה קרבן ל' קירוב, קירוב הכחות והשמות, שמעלים הניצוח לשרשו, וע"ז נמשך חוס' * מאז"א * עצומה' שלמע' מתהו ומיקוה, דהנה סתירת התהו ה"י שלא במקרה ה"י כ"א בונה ע"מ לסתור וסותר ע"מ לבנות, וא"כ גם קודם שנתחזהו עלים התהו ה"י בראצ' א"כ כ"ה שיהי' סתירת התהו ושיהי' בנין תחיקוה לברך הניצוח דההו, וא"כ ע"י הקרבן שמברר' הניצוח דההו נשלם הרצון וא"כ עצומה' שלמע' מתהו, ונמשך ע"ז חוס' אורח מבחי' עצמויות ואז"כ כ"ה, ועל ל' הקבלה י"ל דהנה השבורה ה"י בשם ס"ג, וע"י הברור דקרובנות שנתעלה שם ב"ן בשם ס"ג, ונמשך משם ע"ב שלמע' משם ס"ג, וי"ל שדחו בחי' עקודים שלמע' מקודים וברודים התהו ותחיקוה, ובחי' זו האיר כהמחיק בגולג, ולכן במקדש קודין את השם כהמ"ג וי"ל דהיינו שם ה"י במילוי יודין שהוא בחי' שם ע"ב, והה"ע שבכהמ"ק ה"י גולג' עצמות אוא"כ כ"ה, אלא בשם ע"ב דע"ב, והה"ע שבכהמ"ק ה"י גולג' מקצתים במקדש כ"י.

סו) ורונה אמר"ל (תענית דר"ז ע"א) א"ר יהודה אמר שמואל כהנים ליום וישראלים מעבבים את הקרבן, והיינו בקרבן המליך שבא

משל ציבור, ופירש"י אם אין מעמד מכולם כדתנו על כל משמר ה"י מעמד של כהנים ליום וישראלים, והענין דהנה מצינו בכ"ה שר' צ"ל שליש, כמו כהנים וליום וישראלים, וכמהנים גופא כה"ג סגן כהן הזיט, וכלים יש ג' גרשון קחת ומר"ל, ובשאלים יש גם כן ג' מדר' יעקב ישראל ישורון והם קולש של שליש, דהוה כלל בכ"ה שכדי להמשיך חוסי וריבוי אור צריך לחיות ג' דקא, ודחו כלל בכ"ה שכדי להמשיך חוסי אחד אפי' הוא גדול הדור וה"ה א"י לומר נברך, כ"א דקא ג', וכמ"ל יובן כהן שלחקרבת הקרובות ה"י צריכים לחיות ג' כהנים ליום וישראלים, והענין דהנה כתי' כל אשר ברא אלקים לעשות וארז"ל לחקן שכל מוח שנברא בשמי"ב צריכים תיקוה שאפי' השמים וצבא השמים שהם נבראים ליומך גדולים שעליהם אמר דהע"ה מה גדלו מעשך הו"י, מ"מ חנה כתי' (איוב ד' י"ד) הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה וכו', הן בקדושיי לא יאמין ושמים לא וכו' בעיניי (איוב ט"ז ט"ז), והיינו שגם המלאכים חנם לא יאמין ובראים גדולים, מ"מ הם נבראים ויש להם גופים רק שהוא מבי, שהם נבראים גדולים, אבל מ"מ ה"ה מסתיר על נפשם, והוה שיש יסודות הדקים אש ורוח, אבל מ"מ ה"ה מסתיר על נפשם, והוה שיש במלאכים דין ועונש וכמ"ל בפיוט ומלאכים יתפון וה"ל ורעדו יאחזון ויאמרו כו' לפקוד על צבא מרום כו', כי לא יזכו כו' ולא שדחין ומשפט הוא על מעשה כפועל דכלום יצה"ר יש בהם, אלא מפני שהביטול אינו כדבעי למחול, והוה שאנו מוצאים לפעמים שיש במלאכים ביטול במציאות וכמ"ל

חוס' מוצאים : כ"ה בגוהמ"ק, וארז"ל : חוס' אורות מאז"א.

היא למעלה מהרבה * מהמוצא פ"י ה"י שבהאדם ולכן כשמקריבין בהמה גשמיות על גבי המזבח ע"ז והחיות נושאות את הכסא ובחי' אדם שעל הכסא לבחי' ומדר' כי לא אדם הוא.

ולתבין זה צ"ל תחלה א"ר שייך לומר בחי' אדם למע' והלא אין לו דמות הגוף וא"ז לו גוף, והא"ר כתי' ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו

מלמע', א"ר הענין הוא דבחי' כמראה אדם הוא שנתצמצם בבחי' כמראה אדם, דעיקר הכוונה הוא כדי שיהי' לו דירה בתחתונים ובמאמר תמכות הקב"ה לדירת לו דירה בתחתונים והיינו שיהי' * אוא"כ בנש"י למטה, והנה כדי שיהי' גולג' אלקות למטה, שהעולמות ונש"י הם נבראים כע"ג, ואוא"כ הוא בלתי בע"ג, הוה ע"י שנתצמצם בבחי' כמראה אדם, ובחי' כמראה אדם היינו בחי' תומ"צ וכמ"ל זאת חזורה אדם, וכמו שהאדם כולל מרמ"ח אברים כמ"ל רמ"ח פקודים הם רמ"ח אברים דמלכא והיינו בחי' מדות עליונות ד"א הוא בעל כ"ס טפיט פ"א רמ"ס רמ"ג ה"ה המגדלים רמ"ח, וחזרה הוא בחי' מוחין אורייתא מוח' נפקת, שמה"ל ולמטה מתחול סדר השתל' שנקי' בחי' מקום, עד שנושתלשל ע"י ריבוא רכבות השתל' עוה"ז שלמטה שהוא כגור מקום וגבול גשמי, אבל א"כ עצומה' שלמע' מבחי' ח"י הוא למע' מסדר השתל' ולאן מכל אילין מדות כלל ואנת הוא חס"ס ולא בחי' יריעה, וכמ"ל כולם בחי' עשית שגם הח"י נחשבת לעש"י גשמיות לגבי' ית', ואינו שייך שם גדר מקום כלל ומע' נפשה שוין קמי' ומחמת' ולמטה נק' כמראה אדם, ולכן מפני שאנו מדמין אותו לבחי' כמראה אדם שייך לומר : להם, דכמו שהלהם כהם שלמטה מחבר הנשמה עם חנות, כמ"ל למע' הלהם הוא מחבר שיומשך חוסי אורות בבחי' כמראה אדם שהוא בחי' סדר השתל' עד שיומשך למטה גולג' אלקות כו', ועפ"י יתורק הקושיא א"ר שייך בחי' להם למע' ולמה צריך להם, דכאמת בעצמות אוא"כ אינו שייך כלל לומר להם ואכילה וכמ"ל בחי' ע"כ באחי' לגבי' אכילה כ"י באחרי' לאו אחרתא למיכל אך כשבאחי' לגבי' בחי' כמראה אדם שם שייך אכילה וכמ"ל אכיל רעים ופ"י בחי' אכיל רעים בחי' בחי' חו"ב ושמו ושכרו דודים לחתא בחי' חו"ב, והיינו כדי שיומשך אוא"כ בחי' עד שיומשך למטה גולג' אלקות, והוה שאמר' ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, שמים הוא אש ומים מדות עליונות, ואביהם שבשמים היינו בחי' ח"י, שנקי' א"י, ושם שייך להם שיומשך חוסי אורות כ"י.

ורונה הלהם שלמע' הוא ענין הקרובות מה שמקריבים בהמה גשמיות ע"ג המזבח ששרשה מתהו שלמע' * וע"י שמקריבים אותה ע"ג מזבח

מחבת : כ"ה בגוהמ"ק, וארז"ל : חבת.

סיה' אוא"כ : כ"ה בגוהמ"ק, וארז"ל : שיהי' גולג' אוא"כ. שמת' ונש"י : כ"ה בגוהמ"ק, וארז"ל : שלמעלה מחיקוה וע"י.

כח"י סולם מוצג ארצה וראשו מגיע השמימה וארוז"ל בנדרש דא כבש המונה, כן א"י בזה סולם דא צלוחא כמו בסולם יש די שליבות כמ"י"כ בחסלה יש ג"כ די מדר"י עד סדר"ג, וסדר"ז וברכות ק"ש ואח"כ בק"ש בא לוחבת כ"י בכל לכבד בשני יצריך שגם היצד"ר יה"י לו אהבה לאלקות, וזה"ל המקבץ דכמו הקרבן מקריבין בתמה גשמיית כמ"י"כ היצד"ר הוא ג"כ ששרשו מפני שור ושרשו עי"ז אח"כ בשמו"ע אומרים ברוך אתה ה'י שיוגמד בח"י אותו לשרשו עי"ז אח"כ בשמו"ע אומרים ברוך אתה ה'י שיוגמד בח"י שם ה'י שהוא שם העצם לשמה שיה"י למטה גילוי עצמות אה"י, והו' המיטע שנועה עי"ז ובאר"ק, ויש הישבי בשמים וא"י בזהר הוישב הל"ל אלא שמשמכ"י בח"י יח"ד שהוא בח"י אור אבא שלמע' מסדר השת"ל בשמים וזהו הנטיעה שעושים בשמים, והו' הכונה בשמים מעלתו פ"י שמשמכ"י כ"י בשמים מבחי' על השמים כמ"ש כי גדול מעל בשמים מעלתו הינו כהנים דוקא כשאגודתו על ארץ שיש בח"י אגודה אין אגודה פחות משלשה הינו כהנים ל"י וישירא"ים, וכ"א כולל משלשה, שהתכללות מורה על ביטול, דמצד תביטול שיש בהם לכן הם מתכללים יחד, אבל כשהם בח"י יש הם ענפין מתפרדין, וכדוע מענין ע' נפש יוצאי ירך יעקב, דהגם שהם ע' מ"ש הם נק' נפש ל' יחד והיינו מפני שהם יעקב ירד יעקב יר"ד עקב שהי"ד שזואו בח"י ביטול נמשך עד עקבים שיעי"ז יוכל להיות התכללות, וע"י אגודתו שה"ע ההתכללות נמשך להיות הכונה בשמים מעלתו שיוגמד מבחי' על השמים, והמים אשר מעל השמים בח"י מ"ע בח"י כתר שהוא בח"י אבני שיש שהו', וכמו ר"ע שאמר כשהגיע לאבני שיש פהור את מים לים, כי מים שאין להם סוף הוא בח"י כתר דאין סוף מתקרי', והו' הנטיעה שנומשך בהשמים וכ"י דוקא כשיש התכללות, וכמו במ"ת שוא ירחו ישראל נגר הנה כולם כאשי אחד אז ניתן להם התורה, ובמ"ש ברכנו אבינו כלנו כאחד, דדוקא כשכולנו כאחד אז נמשך הברכה והו' שכל"י מעכ"י את הקרבן שיע"ל התכללות חג"מ, ואז נמשך ע"י בח"י אה"י בגילוי למטה (ר"ל שאו הקרבן עולה למע') ועכשיו תפלה במקום קרבנות צ"ל ג"כ התכללות כל"י הם אה"י"ר והמים ואז אפשר לכבד את גה"כ כ"י כדוע.

ח"י) ולע"ז יזכר מ"ש במדר"ר פתח ר"ב כי כל בשמים ובאר"ק כל מה שיש למע' יש למטה כ"י ולא עוד אלא שהיבב מה שלמטה ממה שלמע', שה"י הניח את שלמע' וירד למטה, ולכ"י א"י שירד שהקרבנות שלמטה הניבין יומה, והענין לפי שלמטה יש עה"ר טו"ר, ולכן כשמבדדים הרע נמשך תוס' וריבוי אור מבחי' עליונה יותר, דכ"י אה"י סט"א אסת"ק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, דהנה ידוע דכשה"י שבה"י בעולם החו' נספ"ו הכלים למטה הנה כל מה שה"י אפשר להתכלל באצ"י נהבדר ונתכלל באצ"י ומה שלא ה"י אפשר להתכלל באצ"י נפל בכר"י, ונהבדר שם ונתכלל בעולם הכר"י כ"י עד שהיותר תחתיו נפל למטה בעוה"י, אך הנה ידוע דמה שפ"ל למטה שרשו למע' יותר וכמו ע"כ אכן שבראש התורה נוסף למרחוק יותר, וכמו

ובא, תשמים לך משתחווים, ולפעמים הם בח"י הפירוד עם שנמצא בהם הוחטא, וכמ"ש אפקהו למשש ומחיהו שיה"ן פולסין דנורא, והיינו לפי שיש בהם גוף ונפש ומצד חומר גופם שמסתיר על נפשם יוכלו להיות בח"י הפירוד, ושרשו מחיצותיה הכלים דו"א ומצד נפשם הם בהכלית הביטול כי הנשמה שרשה מבחי' האור שבחמד הכלי כ"י (צ"ע) והו' שהמלאכים בקשו ליחו להם את התורה לחמן ג"פם מה שע"ז במלאכ"י ישים תחלה ולא ניתן להם כי כלום יצה"ר יש כבם, כי עיקר הבידוד הוא למטה בגוף ונה"ב, וע"ז ניתנה התורה לכבד את הנה"ב וכידוע שהתורה נק' עוז והתש"י שנתנת תוקף עוז * ומתשת כח הנה"ב, ומשים שלום בפמלי"א של מעלה היינו חיבור הנה"א עם אלקות ושלום בפשמי"ט שגם היצד"ר יבוא לבחי' הביטול לאלקות, וכן השמים לא וכו' בענין הוא ג"כ מפני שהביטול אינו כדבעי למחוי דשרש השמים הוא מעש"ב שק"י מילין דהדיוטא, ויש בהם תעלה והסתר והגשמה כנ"ל, לכן אפשר שהביטול מילין דהדיוטא, ויש בהם וכו"ח"א ויגש דר"ז לא וכו' בענין אדם וכו' שיש לו כלי נאה, כל מה שהיא נאה תביבנתו ע"כ לא וכו' בענין אדם וכו' שיש לו כלי נאה, כל מה שהיא נאה ביותר ה"ה מתקפת שפני הכיבונה נדמה לו שלא נתקפה בטוב, ויהי א"י שיה"י הרי השמים ונבא השמים צריכים תיקון, והו' לנטוע השמים כ"י הנה שכבר נטועים משוי"ב מ"מ צריכים תיקון, והו' לנטוע השמים הוא מתקן אותם, וכמ"ש ונתה"ל מהלכים בין העומדים האלה שיע"י הילוך הגשמות געשה הילוך במלאכ"י ג"כ שמתעלים במדר"י יותר * עד שמוכרך חומר גופם לצורת נפשם (וכידוע בענין השרפים שנשרפו בהביטול כ"י).

י) והנה א"י בריושלמי פב"ת דתענית ה"ב לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות, שע"י מתקיימים תוקת שמו"א (קה"צ) והיינו כמ"ש בש"ס דילן אלמלא מעמדות לא נתקיימו שו"א, והיינו ע"י קרבנות והעיקר המעמד שבקרבנות עי"ז מתקיים העולם, דהנה קרבן ל' קירוב והעיקר הניצוץ דחיה לשרשו, ועי"ז נמשך תוס' וריבוי אור מבחי' א"ס שלמע' מחו' תיקון בהשמים וע"ז נעשה קיום התיקון השמים עד שנמשך למטה שלא יהי העלים והסתר ויהי גילוי אלקות למטה, ועכשיו תפלה כנגד תמידין תקנו שע"י התפלה עושין הנטיעה והתיקון לנטוע שמים וליסוד ארץ, כי כמו שבקרבנות

בשורה"ג בנב"ר"ק: ער"ב למטה ע"י אכילת לחם ניהוסוף כח, ואפ"ל בקרבנות יש ריח ג"כ ריח ניהוה, ומ"מ ריח קטורת למעלה, וי"ל אתה קודש ושם קודש, דגם שם ע"כ הוא שם הו', וע' בד"ה וילך איש מבית לוי, ובד"ה וירד ה' על ה"ים.

ש"ד ותחשת: כ"ה בנב"ר"ק, ואח"כ: עוז לחו"א ותחשת. יותר עד: כ"ה בנב"ר"ק, ואח"כ: יותר נעלה ע"י.

(ב) והנה להניח כ"ז צ"ל תחלה ענין האמונה, ויבון החקדים ענין הירוע
דכפוליות סדר השחלה, יש ב' בחי' מפי"ע וסופי"ע, והם בחי'
א"פ וא"מ, א"פ הוא שמתלבש בהכלים ובהעולמות בפנימיותו, והיינו בחי'
יושר שהוא בבחי' סדר והדרגה מעלה ומטה חב"ד חגי"ת נה"י, ויש בזה
החחלקי מדרי' בכל עולם ועולם לפי ערכו, ובהי' סופי"ע הוא בחי' א"מ
שאנו נכנס בהכלי בפנימיותו מפני אורו הגדול כ"א נשאר בבחי' מקור מלעלה
שאנו נתפס בהכלי ולא יש בו שום החחלקות כלל, ולהבין ב' בחי' אלו י"ל
ע"מ בפני האדם הנה ידוע דיש חרי"ג מיני כחות בהאדם כפי"ש בספי"ב
ח"א פני"א, וחרי"ג זהו אבר ואבר להחיותו לפי ערכו כמזגו והכוננו הח"א
אבריו ושמי"א גידיו בכל אבר ואבר להחיותו ולא ישנו את המקידם לעולם שבה ח"א
לו, כד ח"א ידוע וכן השמיעה בזהו ולא ישנו את המקידם לעולם שבה ח"א
לא יומשל לאון וכה השמיעה בעין מפני שהעין הוא כלי לכת ח"א
והאון כלי רק וכה השמיעה, וכל אבר מקבל כד ח"א י"ל, וכלליות החיות
שורה במה שבראש ומשם הוא מתפשט בכל האברים, וכד"ל יש ג' אברים
כללים בגוף האדם ונקי ג' שלשים של כל האברים אף חיות הלב וכדוע (לכן
הוא המוח שכולל כל החיות של כל האברים ושל כל האברים ושל כל
מה שליטי על הלב) ומהמה נמשך ללב וליבא פליג לכל שייפין ומשך הזם
בכבד ומשם מתחלק לכל האברים, וגי בחי' אלו הם ג' בחי' נר"ף, נשמה במה,
ורוח בלב ונפש בכבד הם בחי' אדם פנימי ואדם אמצעי ואדם חיצוני, וכמ"ל
ויבן למעלה בעולם האצ"י שהחיות שמתפשט מאא"פ הוא בחי' א"פ הוא *
בהכלי בפנימיותו בכל כלי לפי"ע, ותחלה מתחלק לג' חלקים כללים והם
חב"ד חגי"ת נה"י, והם ג' בחי' פנימי אמצעי חיצוני, הם רמ"ג ח"ד המגוללים רמ"ת
לרמ"ס (הם ג' כ"כ בחי' פנימי אמצעי חיצוני) הם רמ"ג ח"ד המגוללים רמ"ת
וכמו שנת"ל בחיות הנפש הנפש אה"ת הגוף שנמשך בכל אבר ואבר לפי"ע
בהחלקות גמורה כנ"ל כמ"כ יבון למעלה שהחיות מאוא"פ שנמשך בהכלים
דאצ"י הוא בכל כלי לפי"ע, שכלי האור הגבו' כ"י (נפי"ש כמ"א בענין אחליפו דוכחיותו
הגבו', וכלי הגבו' הוא כלי לאור הגבו' כ"י (נפי"ש כמ"א בענין אחליפו דוכחיותו
אור החסד בכלי הגבו' ואור הגבו' בכלי החסד הוא כלי לאור החסד ולא לאור
כאברי הגוף הגם שהחיות שבהם מתחלק וכן ח"א נמשך דוקא בעין כ"י מ"מ
בהכרח לומר שכל אבר ואבר כלי מכולם, כמו בחילוד כדל"ל יש בו גם
ממח הלי וממח העין והאון והראש, וכן כוח היד יש מוח החילוד שברגל,
והח"א שאם יארע איזה קלקול באיזה אבר יהי קלקול בכל האברי, כמו

במורי"ק בטור"ג: מדלג על החרי' / עד שנגלה כו'
והא' משתא: *

הוא בחכ"י: כ"ה בטוביק, ואוצ"ל: הוא מתלבש בהכלי.
י' כנראה דוחה לית' והאיש שנתפס בהי"ת ח"י שרה קלו' ד ואילו, שם
מבואר שכל אבר אבר כלי מכל האברים.

האבוקה שפאר למרחוק יותר, כמ"כ מה שלפני יותר נמשך למטה מטה
יותר, ולכן הניצוצות שמכודים למטה כשמתעלים לשרשם נמשך גילוי אור
יותר, והו' כד אהכפי' כ"י כולוהו עלמין שנמשך בחי' א"פ הסופי"ע נמשך
בכל העולמות בשהו בכלי שום החחלקות, ולכן הניבין מה שלמטה ממה
שלמעל, דעי' הקרבנות של מעלה נמשך בחי' מפי"ע וע"י הקרבנות של מטה
ממשכבים בחי' א"פ הסופי"ע שייצ"ר גילוי אלקות, וכמ"כ עצי שטים שלמטה
תניבין יותר מהשרפים שלמעל, הגם שהשרפים עומדים תמיד בבשיל, מ"מ
חרי אצ"י רבותא כלל דכלום יצאה"ר יש בהם הגם שיש להם גופים כנ"ל מ"מ
יצאה"ר לא יש בהם, אבל למטה שיש גוף ויצאה"ר וחרי"ע עצי שטים
לי שטות וכמאד"ל אין אדם עובר עברה אצ"כ נכנס בו רוח שטות
והיינו שטות שלמטה מן הדעת, ויש שטות שלמעלה מן הדעת כמו הנביא
שנקי משוגע מפני שהוא למעל מטי"ד וכמו אה"י ל"י שטות לסכא וכשהתפך
השטות דלע"ז לחששות דקדושה שז"ע עצי שטים שהי' במקדש עי"ז ממשיר
חוס', ריבוי אור ולכן הם הניבנים יותר, והשאר"ל על קרבנות נח"ר לפני
שאמרתי ונעשה רצוני שיעי' שמקריבין בהמה גשמיות ע"ג מזהה נעשה נח"ר
לפני דוקא, וכמ"כ עכשיו תפלה כנגד כ"י עי' שמכודים הנח"ב נמשך חוס',
וריבוי אור שהי' גילוי א"פ עצומה למטה כו'.

בסי"ד, ח"ג

לדב"ן ענין מצות אכילת מצה שנצטוו בה מהאל ית' ומהו פעולתה בנפש
האדם, הנה א"י בזהו דהמצה נקי מליכלא דמהימנותא שמתוך האמונה
בנפי"ש וכמ"ש שכן ארץ ורעה אמונה פ"י שרועה ומפנס האמונה, וכמו
משה שבין ריעא מהימנא שמפנס נפי"ש (ע' בהר"א ב"ד"ה ואלה המשפטי
ובהיבאור שם) כמ"כ מצה נקי מליכלא דמהימנותא שמפנס האמונה, וע"ל א"ר
שייך שלחם גשמי הוא מפנס בחי' האמונה בנפי"ש, והנה כשהאוצ"ל נ"י הטעם
בענין אכילת מצה שהוא בחי' קטנות אכא וזהו לחמא עניא די אבלי כו' די
י"ל נקודה תחת חיסוד, ולכא"י צ"ל חילא וזהו דנקודה תח"י קאי על בחי'
מ"ל, ומה שייך זה לקטנות אכא, וגם צ"ל דלכא"י ח"י סותר לגמרי למ"ש בזהו
דמצה הוא מליכלא דמהימנותא ואמונה היא למעלה מחדע, דכדעת המושג
אינו שייך אמונה שד"ה משיג שהוא כן, אלא האמונה היא למעלה מחדע,
ולפני"ש בהארצ"י"ל שהמצה היא קטנות אכא ח"ה בחי' דעמ, ואף שהוא קטנות
מ"מ ח"י חכ' ודעת, וידוע דלחם שרישו מבת"י חכ' ולכן אין החינוך ידע
לקרות אכא על שיטעום טעם דגן, מכ"י מוכן שהוא בחי' דעת, וא"ר שייך
לומר שמצה היא מליכלא דמהימנותא מאחר שהמצה היא בחי' דעת ובהי'
האמונה היא למעלה מחדע כנ"ל.